

VIKARIK

LETO XXXI / ŠTEVILKA 6, JUNIJ 1999 / POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 2380 SLOVENJ GRADEC / CENA 260 TOLARJEV

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC**

HUBERT DOLINŠEK, dipl. inž. gozdarstva

PRIPRAVE NA PRVO SKUPŠČINO DELNIČARJEV GOZDNEGA GOSPODARSTVA SLOVENJ GRADEC D.D.

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec smo lastninsko preoblikovali v delniško družbo, za kar smo dobili decembra 1997 soglasje Agencije RS za prestrukturiranje in privatizacijo. Od aprila 1998 je naše podjetje vpisano v sodni register kot delniška družba. Do 1. skupščine delniške družbe jo vodi začasna uprava in nadzira začasni nadzorni svet.

Prvo skupščino naših delničarjev delniške družbe Gozdno Gospodarstvo Slovenj Gradec sklicujemo 20. julija 1999 ob 12. uri v Slovenj Gradcu.

Na skupščini bomo izvolili organe skuščine in sprejeli poslovnik za njeno delo.

Razpravljali in sklepali bomo še o lastninskem preoblikovanju podjetja, o rezultatih poslovanja od 1993 do 1998 in ločeno za 1998, sprejeli bomo statut naše delniške družbe ter izvolili nov nadzorni svet za dobo štirih let. Skupščina bo imenovala tudi pooblaščenega revizorja poslovanja za leto 1999.

Skupščine se lahko udeležijo delničarji in njihovi pooblaščenci, ki morajo pisмено pooblastilo dostaviti najpozneje tri dni pred skupščino. Gradivo za skupščino s predlogi sklepov, o katerih bo javno glasovanje, je na vpogled pri gospe Pavlini Areh, dip. inž., vodji finančno računovodskega sektorja vsak dan med 10. in 12. uro do dneva zasedanja skupščine.

Naše delničarje vabim, da se te 1. skupščine udeležijo sami, ali pa pooblastijo tistega, ki mu zaupajo, da bo v njihovem imenu glasoval v dobro delniške družbe in delničarjev.

Prepričan sem, da bo večina delničarjev na skupščini sodelovala in glasovala po svojem prepričanju in s tem omogočila še boljše poslovanje in ohranjanje vrednot pri delu z gozdom, ki so jih negovali že naši predniki, mi pa smo jih še dodatno oplemenitili.

Foto: Gorazd Mlinšek - Ptičji rezervat ob Dravi v Črnečah

GORAZD MLINŠEK, dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Že vrsto let pripravljajo gozdarji širom po Sloveniji najrazličnejše izobraževalne aktivnosti iz spoznavanja našega gozda. Tudi letos so bili zelo delavni na tem področju stikov z javnostjo gozdarji Zavoda za gozdove Slovenije iz slovenjegraškega območja. Vsako leto je teden gozdov načrtovan v zadnjem tednu meseca maja. V tem času se v gozdu in ob njem dogajajo širom po Sloveniji najrazličnejše zanimivosti. Marsikje se sprehodijo šolarji pod vodstvom gozdarjev po gozdnih učnih poteh, odpirajo ob pomoči lokalnih skupnosti nove gozdne učne in naravoslovne poti ali pa prirejajo najrazličnejše delavnice. Koroški gozdarji smo se srečevali s šolarji že pred tednom gozdov po vsej regiji. Najbolj zanimiv pa je bil regijski kviz ob letošnjem tednu gozdov. Pri osnovni šoli Prežihov Voranc se je 19. maja zbralo 14 ekip. V vsaki ekipi so bili trije četrtošolci, ki so reševali

test oziroma preverjali svoje znanje o gozdu kar v naravi. Na gozdni učni poti smo jim pripravili 10 točk - stojšč, kjer so morali rešiti določene naloge. Vsi so bili zelo dobri. Znanje iz učbenikov in ostale literature so zelo dobro obvladali, nekoliko manj sigurno pa je bilo njihovo praktično znanje o gozdu. Naj bo ta ugotovitev v poduk tistim učiteljicam in učiteljem, ki ne utegnejo zaradi časovne stiske ali pa zaradi prenatrpanega učnega programa popeljati svojih varovancev v gozd. Gozd je ogromna gozdna učilna.

Največ znanja in sreče so imeli učenci iz Črne na Koroškem, Vuzenice in Radelj ob Dravi. Vsi ostali so se jim po doseženih točkah zelo približali. Verjetno bo potrebno naslednje leto pripraviti še bolj zahtevna vprašanja! Poleg tekmovanja so se šolarji poigrali z žogo na šolskem igrišču, spoznavali delo nekoč v muzeju ali pa so si ogledali gozdno učno pot

Navrški vrh, po kateri so tudi šli preko televizijskega ekrana. Po končanem kvizu smo bili zadovoljni tako gozdarji kot šolarji. Ustreglo nam je lepo vreme, pa tudi vodstvo osnovne šole Prežihovega Voranca s skupino učencev, ki so poskrbeli za posamezne ekipe. Njihova pomoč je tudi pripomogla k zelo dobri izvedbi letošnjega kviza. Letošnji teden gozdov je za nami, gozdarji pa nadaljujemo z

osveščanjem naših mladih. Pred nami so še številne naravoslovne ure in dnevi.

S šolarji zaključujemo številne projekte, v Vuzenici pa se radeljski gozdarji pridno pripravljajo na otvoritev nove gozdne učne poti "Pistrov grad". Tudi mi se sprehodimo po njej ali kakšni drugi zanimivi gozdni poti in ne pozabimo na reklo letošnjega tedna gozdov: "Spoštujmo gozd!".▲

Pred pričetkom kviza v šolskem parku na Ravnah.

"Gasilski" posnetek vseh udeležencev.

Foto.: Gorazd Mlinšek ▲ ▼

NARAVOSLOVNI PROJEKTNI DNEVI

Ob naravoslovnih projektih dni slovenjegraških osnovnošolcev so med drugim nastali tudi prispevki:

GOZD - NAŠE BOGASTVO

V okviru naravoslovnih projektih dni nas je obiskal gozdar gospod Gorazd Mlinšek. Ob predvajanju diapozitivov in zanimivem predavanju nas je popeljal v skrivnosti slovenskih gozdov. Zvedeli smo veliko zanimivosti, da je Slovenija izredno gozdnata država, da so gozdovi razporejeni tako, da prevladujejo kar na 3/4 slovenskega ozemlja. V Sloveniji je približno 71 drevesnih vrst, od tega je 10 vrst iglavcev in 61 vrst listavcev. Na slovenskem imamo tudi nekaj predpisov v zvezi z gozdovi. V Sloveniji imamo tudi nekaj gozdnih rezervatov in varovalnih gozdov. V zadnjih petdesetih letih se gozdne površine povečale kar za 26%, lesna zaloge za 109% in prirastek za 126%. Slovenske gozdove ogrožajo poleg naravnih ujm tudi onesnaženost ozračja, zlasti na Krasu pa gozdni požari. Vzroki, da gozd posekamo so: redne sečnje, biotski (insekti, bolezni, divjad), abiotski (veter, sneg, žled, plaz), požari in drugo. Inštitucije, ustanove in organizacije, ki skrbijo za gozdove v Sloveniji in vplivajo na ohranitev in razvoj gozdov, so: ministrstva - za kmetijstvo, za okolje, Zavod za gozdove...

Med sprehodom v gozd smo spoznali tudi posamezne drevesne vrste, podrastje in še druge zanimivosti. Delavnico smo zaključili z željo, da bo gozd živalim in ljudem še dolgo ponujal varno in lepo prihodnost življenja.

T. URBANC, 8.c.
B. URBANC, 8. c
Prva OŠ Slovenj Gradec

Pano na šoli - predstavitev drevoja.

Naravoslovni projektne dnevi učencev OŠ Slovenj Gradec.

POJDIMO V NARAVO

Najlepši so sprehodi in izleti v naravo. Kdor ima naravo rad, jo varuje. Tudi mi smo se odločili, da bomo naravo varovali ter se zato priključili delavnici GOZD. Naravoslovna dneva sta potekala od srede, 21. aprila pa do četrka 22. aprila. Prvi dan, to je v sredo, smo se razdelili v štiri skupine, nato smo pogledali tri videokasete o gozdu. Ko smo kasete pogledali, nas je čakalo izdelovanje plakatov. Te smo delali dve šolski uri in ker je bilo sončno vreme, smo se odpravili v gozd pri Toplarni. Nabrali smo veje za okrasitev avle (npr.: bukev, hrast, smreko in lesko).

Naslednji dan je deževalo. K nam je prišel gozdar. V knjižnici smo si ogledali diapozitive o bolnih in zdravih drevesih. Potem je sledila malica. Pojedli smo in odšli v gozd. Po poti smo se pogovarjali o škodljivcih gozda. Vprašali smo gozdarje, zakaj je žoln vedno manj. Povedal nam je, da zaradi načrtnega sekanja starih dreves. Ob teh vprašanih in odlični razlagi smo kmalu prišli do gozda. Tam smo se pogovarjali o koristi gozda. Z naravoslovnim dnevom smo končali hitro in ob pomisleku na prvomajske počitnice smo bili vsi nasmejani.

Eva GAMS, 6.b

GOZD NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO

Bila je prva ura naravoslovnega dne. Učenci smo bili razdeljeni po skupinah. Jaz sem se prijavila v delavnico z naslovom: "Gozd, naše največje bogastvo". Gledali smo kaseto o ogrožanju in onesnaževanju gozdov, potem pa s pomočjo knjig naredili plakate. Naslednji dan smo se zelo zabavali. K nam je prišel gozdar. Skupaj smo gledali diapozitive in povedal je marsikaj zanimivega. V naši bližini so najbolj onesnaženi gozdovi v bližini Mežice, kjer je bil rudnik svinca. Gozdove ogrožajo tudi vetrovi, poplave, povodnji, pa tudi ljudje, ki najbolj potrebujemo les. Pozneje smo se odpravili do bližnjega gozda in spoznavali različne vrste dreves.▲

Nika DOLA, 6.b.
Prva OŠ Slovenj Gradec

Mentorici: Tatjana Martinc in Lidija Konečnik
Prva OŠ Slovenj Gradec

PTIČJI REZERVAT OB DRAVI

GORAZD MLINŠEK, dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Koroško gozdnogospodarsko območje se razprostira predvsem v gorskem svetu. Le malo je ravnega sveta ob naših treh rekah. So pa ti predeli zelo zanimivi, še posebno za ptičji življenjski prostor.

V neposredni bližini Dravograda ob samih Črnečah je Drava naredila velik meander, kjer pred elektrarniško pregrado nanaša material. S slepimi rokavi in močvirji je zelo zanimiv rastlinski in živalski življenjski prostor. Tu je živahno spomladi, ko med trsjem, vrbovjem in jelševjem gnezdiyo mnoge ptice. Pa tudi v jeseni mnoge med njimi najdemo varno mesto za počitek na dolgi selitveni poti proti jugu.

Ptičji rezervat je zanimiv tako za ribiče in ostale, ki imamo radi naravo.▲

Jutranji užitki nad vodno gladino.
Foto: Gorazd Mlinšek

PTICE V GOZDU IN NEGA NJIHOVIH HABITATOV

ANTON PRIDIGAR, dipl.inž. gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Spoznavanje ptic v gozdnem prostoru in nega njihovega življenjskega prostora je bila tema izobraževanja delavcev Zavoda za gozdove na Območni enoti Slovenj Gradec. Izobraževanje je bilo organizirano v okviru odseka za usmerjanje razvoja populacij prstoživečih divjih živali konec meseca maja in prve dni junija letošnjega leta.

V gozdnem prostoru živi okoli 50 vrst ptic. Ptice so tako kot ostale živalske vrste sestavni del gozdnega ekosistema in člani v razvejani prehranjevalni verigi. Zaradi poznavanja njihove koristnosti, lepega petja, obarvanosti perja, drobnosti telesa, so ljudem zelo priljubljene in deležne njihove naklonjenosti. Za razliko od nekaterih drugih živalskih vrst, n.p.r. kač, do katerih ima velika večina ljudi zelo sovražen odnos in se ne bo nikoli izenačil z odnosom do ptic. Ptice prepoznavamo po oglašanju, obliki telesa, barvi perja, sledovih, izbljvkah, gnezdh, barvah jajc in drugih znakih.

Pri našem izobraževanju smo dali največ poudarka poznavanju ptic po obliki telesa, gibanju in letu ter še posebej po petju. S petjem ptice najbolje izražajo svojo prisotnost. Ker so večinoma zelo drobne, skrite v krošnjah dreves ali mladju, jih težko opazimo. Izdaja jih petje, ki je pri večini glasno in melodično. Po petju

Črna žolna - *Picus martius*

tudi najlažje ločimo med seboj vrste, ki so si med seboj zelo podobne. Ptičje petje je najbolj intenzivno ob jutranjem svitu, zato smo z našim delom tudi začeli ob zori. Samo ob rojstvu novega dne doživimo gozd to, kar je - življenjski prostor ptic in ostalih divjih živali.

Koliko in katere vrste ptic bomo srečali v gozdu je odvisno od raznolikosti gozda. Malo je ptičjih vrst, ki živijo povsod, ne glede na obliko sestojev, od nižin do najvišjih gora.

Tipična takšna vrsta je ščinkavec. Večina ptic je veliko bolj zahtevnih pri izbiri gnezditvenih območij. Pravimo jim specialisti in so prilagojene za življenje v posebnih habitatih. To pomeni za nekatere vrste šop mladja na robu gozdne jase, za druge presvetljen stari bukov gozd, tretje gnezdiyo le v letenjakih iglavcev, četrte iščejo stare sestoje z votlim drevjem in podrticami in še bi lahko naštevali. V največji meri nam to daje mešan, čim bolj razgiban gozd, oplemeniten s posebnimi habi-

tati. Tak gozd pomeni veliko pestrost habitatov in daje možnosti preživetja številnim ptičjim vrstam. Načela sonaravnega dela z gozdom vse to zajemajo. V praksi pa pri svojem delu premalo naredimo za ohranitev in nego posebnih habitatov kot so: jase v gozdu, mehki listavci, posamezne sušice in podrtice vseh dimenzij, votlo drevje, veje z večjimi dupli in gnezdi, plodonosne vrste itd... Uspeh je v veliki meri odvisen od lastnika gozda. Zaradi preveč doslednega čiščenja gozda v preteklosti so bili uničeni številni posebni habitat. V to so nas silili predpisi, kubiki in premalo upoštevana biotopska funkcija gozda. V večini gozdov bodo v ospredju še vedno kubiki. Etični, ekonomski, estetski in drugi razlogi pa morajo dobiti svoj delež. Vse posebnosti v gozdu, ki so pozrane in pomembne za preživetje ptic, posebej tistih redkih in ogroženih, moramo opredeliti v gozdnogostitvenih načrtih, jih ohraniti in negovati.

Bolj, kot prepoznati posamezne vrste ptic, je bil namen izobraževanja dojeti gozd kot življenjski prostor ptic, ki ga te najboljše ponazarjajo s svojim petjem. Če se nam je mnogotero petje ptic, ki smo ga doživeli v gozdu, kjer negujemo biotopsko funkcijo, vtisnilo v spomin, bomo razumeli rahlo petje ptic v sosednjem gozdu kot prošnjo, da zanje nekaj postorimo.▲

REDNO LETNO SREČANJE ČLANIC IN ČLANOV GORSKE STRAŽE

JANEZ JUVANČIČ

V nedeljo, 30. maja smo se v koči na Grohotu pod Raduho zbrali na prvem letnem srečanju planinke in planinci, ki smo člani odsekov "Varstvo narave - gorska straža" pri planinskih društvih. Prav je, da vam cenjeni bralci povem, kaj smo, kaj predstavljamo in delamo, kako smo organizirani in kakšni so naši cilji.

Smu članice in člani planinskih društev in smo v okviru teh organizirani v odsekih "Varstvo narave - gorska straža". Glavna naša naloga je, da s svojim zgledom in s svojimi zunanjimi znaki - našitek in značka, vzpodbujamo druge obiskovalce naših planin in gora k prijaznejšemu odnosu do okolja in narave. Seveda to ne pomeni, da pobiramo vse smeti, ki so jih nevestni turisti in "pikničarji" pustili za sabo, lahko pa včasih komu rečemo: "Poglejte gospod, nekaj ste pozabili" (mislim prazne pločevinke in embalažo)! Tudi to je prav, da komu vljudno dopovemo, da je cvetica mnogo lepša v svojem naravnem okolju, kot pa je, če jo utrga in jo čez precej ur vso ovelo in zmečkano prinese domov, če je že prej ne bo odvrigel v kakšno mlakužo.

Naš največji cilj pa je dokaj preprost: ohraniti vsaj gorsko naravo takšno, kot so nam jo prepustili naši predniki, saj to upravičeno zahtevajo naši zanamci. Seveda pa je zaradi človekovega obnašanja in zaradi najrazličnejših (gospodarskih in negospodarskih) interesov ta cilj najtežje doseči. Vidite zato se moramo organizirati, združevati z drugimi sorodnimi organizacijami, s podobno mislečimi in delujočimi sodržavljanji, da bomo skupaj predstavljali vsaj toliko, da bomo v interesu vseh ljudi kdaj rekli družbi: "do tod in ne dalje"! Marsikdo bo dejal, da je to utopija, jaz pa rečem, da zaenkrat sanje niso prepovedane in, da je Nikola Tesla v sanjah odkril vrtilno magnetno polje.

Uvodno uro in še precej več nam je popostril strokovnjak Zavoda za gozdove Slovenije, območne enote Slovenj Gradec, gospod Mlinšek s temo: "Gozd, njegova vloga, njegove funkcije, predvsem ekološka, odnos človeka do gozda" in še marsikaj. Odkrito priznam, da čudovito predavanje in predvajanje nisem spremljal najbolj pozorno, ker sem imel misli zavzete z organizacijskimi zadevami. Vem pa zagotovo, da nam gozd stori vse dobro, mi pa mu precej slabo vračamo.

V nadaljevanju srečanja smo se pogovarjali z gospodom Damjanom Jevšnikom, ki je načelnik komisije za varstvo gorske narave (KVG) pri Planinski zvezi Slovenije. Jasno, da je tako naš načelnik. Osvetlil nam je nove poglede in naloge KVG, ki jih na kratko povzemam v nekaj stavkih:

- Planinski domovi ne smejo postati hoteli, ampak morajo opravljati prvotne funkcije.
- V visokogorju ne smemo odpirati novih poti, obstoječe pa naj se z reducirajo na manjše število.
- Padalstvo in zmajarstvo naj izvajajo samo na legaliziranih lokacijah in ne vsopovod.
- Masovni obiski visokih gora, povezani z raznimi reklamnimi akcijami, niso zaželeni.
- Na nekaterih planinskih poteh, ki potekajo po rastiščih zaščitene rastline, je treba postaviti opozorilne table!
- Na poteh, ki potekajo skozi območja divjega petelina, bi hojo časovno omejili, sploh pa v času parjenja ne bi množično obiskovali takšnih krajev.
- Obiskovalci planin in gora se naj držijo markiranih poti in naj ne ubirajo svojih smeri.
- Gorski kolesarji in motokrosisti na peš poteh nimajo kaj iskati. Ta problem je sicer zakonsko urejen, ni pa ljudi, ki bi skrbeli za izvajanje zakona.

Kratko povedano, mnogo je nalog, ki jih moramo izpolniti. Vse pa nas je prizadela novica, da so nekateri planinci na skupščini PZS ugotavljali, da komisija KVG ni potrebna, prav tako naj ne bi bili potrebni odseki za varstvo narave - GS, češ, da je

tako vsak planinec v bistvu naravovarstvenik. Osebo takšni ugotovitvi ne oporekam, povem pa to: "Vsi smo nekoč bili samoupravljajci, vsi smo bili krmarji in kam smo privedli našo barko?" Nasprotniki gorske straže naj si grede bolje ogledat triglavske poti, saj po njih hodijo samo planinci.

V nadaljevanju se je v razpravo vključil gospod Ludvik Pušnik iz Dravograda in dal pobudo, da se še bolj povežemo z drugimi meddruštvenimi odbori planinskih društev, da si bomo lažje izmenjavali dobre izkušnje. V območju občine Dravograd se nahaja čudovito rastišče Kochovega svišča (spada med zavarovane rastline) in se pojavlja vprašanje: postaviti opozorilne table ali pa bo rastlina varnejša brez njih? Tudi drugi so se aktivno vključevali v razpravo in se jim iskreno opravičujem, ker jih ne navajam. Nisem si zapisal in na pamet ne želim pisati.

Po končanem srečanju so se nekateri napotili še na vrh Raduhe, kljub temu, da so oblaki že grozili s vsakdanjo nevihto, meni pa so postregli z dobrim izgovorom, da sem lahko ostal spodaj na varnem (pri pivu).

Lep planinski pozdrav!▲

Pri Jurčku pod Uršljo goro.

Za gozdno odejo se skriva vrh Uršlje gore.
Foto: Gorazd Mlinšek

VOLITVE V SVET DELAVCEV GOZDNEGA GOSPODARSTVA

Delavci gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec smo izvolili sedemčlanski svet delavcev na volitvah, 11. junija letos. Volitve so potekale na šestih voliščih (PE Črna, PE Slovenj Gradec, PE Mislinja, PE Radlje, PE Transport in servisi, Uprava podjetja).

V volilni imenik je bilo skupaj vpisanih 157 volilnih upravičencev. Volitev se je udeležilo 149 volilcev oziroma 94,9% vseh, kar pomeni, da so volitve veljavne.

Neveljavne so bile 3 glasovnice.

Na osnovi oddanih glasovnic in zapisnikov volilnih odborov s posameznih volišč je volilna komisija ugotovila, da so bili v svet delavcev Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec d.d. izvoljeni naslednji člani:

1. Branko ARL PE	Slovenj Gradec	101 glas
2. Gvido GARBUS	PE Črna	84 glasov
3. Janez KRAJNC	PE CLS	85 glasov
4. Avgust KREBL	PE TIS	80 glasov
5. Rajko ROŠER	PE Mislinja	78 glasov
6. Peter TASIČ	PE Radlje	75 glasov
7. Milan ŽAŽE	PE Črna	90 glasov

Predsednik volilne komisije:
Brane ŠIRNIK, dipl.inž.gozd.

Foto: Ida Robnik

LISTNICA UREDNIŠTVA

IDA ROBNIK, urednica

Že v prejšnji številki smo napovedali, da bomo v drugem polletju povišali ceno za izvod Viharnika. Tako bo nova cena 260 tolarjev za izvod.

V juliju boste prejeli položnice za naročnino za prvo polletje. Glede na to, da smo v tem obdobju izdali dve redni in eno dvojno številko, bo znesek na položnici za štiri številke, oziroma za število prejetih izvodov za tiste, ki ste postali naročniki med prvim polletjem.

Kot smo vas že obvestili v prejšnji številki Viharnika, boste položnice prejeli tudi naročniki, ki jih kot solastniki podjetja Gozdnega gospodarstva do sedaj niste prejeli. To je, žal, tudi eden izmed ukrepov za zmanjšanje stroškov izdajanja Viharnika in možnost, da še nadalje izhaja.

Avtorji, ki želite objavljati svoje prispevke v Viharniku, pošljite poleg gradiva na naslov uredništva tudi svojo davčno številko, sicer vam ne moremo obračunati avtorskega honorarja.

VIHARNIK

Izdaja:
Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec,
2380 Slovenj Gradec, Vorančev trg 1
Telefon: 0602/ 43-332
Direktor: Hubert Dolinšek
Uredniški odbor:
Ida Robnik in Gorazd Mlinšek
Glavna urednica: Ida Robnik
Oblikovalska realizacija:
Umetniška delavnica IDEA, Maribor
Likovna urednica in
grafično oblikovanje: Marlena Humek
Tehnični urednik: Alfi Hutter
Priprava za tisk in fotoliti:
Grafična forma Hutter, Maribor
Tisk: Odtis, Ravne
Naklada: 1750

Vse pravice pridržane, © Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec 1999.
Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30.1.1992 je VIHARNIK proizvod informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za kar se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

Avtor fotografije
na naslovnici: Gorazd Mlinšek

ZA EVO

UKAZ

“Odprite že vrata-
jaz sem, “bolni” maček,
čeprav zdrav,
lačen pa kot zver,
prišel sem že zvečer,
na balkonu preživel vso
noč,
(smrčali ste na moč).

Sedaj pa prosim:
WISKAS sem,
da se spodobno
nažrem”

Milena CIGLER GREGORIN

SREČANJE UPOKOJENIH GOZDARJEV

Odbor Kluba upokojenih koroških gozdarjev sporoča, da je spremenil datum srečanja zaradi prireditve, ki jo za črnjanske upokojence organizira občina Črna 2. julija. Tako bo naše srečanje

v petek, 9. julija 1999 pri Dulerju na Selah.

Pridite v čim večjem številu!

MIRKO TOVŠAK, Direktor KGZ Ledina

Ob vse večji mlečni krizi v slovenskem kmetijstvu je bilo v zadnjem obdobju veliko napisanega v sredstvih javnega obveščanja. Nekateri časopisi, kot na primer Kmečki glas, Dnevnik in Večer, so korektno pisali o problemih odkupa mleka na našem območju, v nekaterih časopisih, kot na primer v Koroškem tedniku, pa napisane informacije niso točne, saj je novinar informacije prikrojil po svoje, čeprav je od zadrug dobil verodostojne podatke za svoj članek. Informacija, zapisana v časopisu, ki je izšel 20. maja 1999 ni točna in v velikem delu zavaja bralce tega časopisa. Zaradi tega objavljamo v tej številki Viharnika dejstva, ki so spremljala dogodke ob poglobljanju mlečne krize na našem območju.

Resnica je, da je po zboru proizvajalcev mleka v Turiški vasi, ki se ga je udeležil tudi takratni direktor Mariborske mlekarne gospod Bogdan Vračko in predlagal združevanje 3 SIT po litru mleka za blažitev finančnih težav te mlekarne, nastalo veliko nezadovoljstvo pri kmetih, proizvajalcih mleka. Nekaj večjih proizvajalcev, ki oddajo nekaj več kot 10% mleka v naši zadrugi, je navezalo stik s celjsko mlekarno in dogovorili so se o možnosti odkupa njihovega mleka z našega območja. Ta interes je dejansko obstajal, saj smo o tem že večkrat razpravljali na organih upravljanja zadruga in na pobudo vodstva celjske mlekarne, vendar se za delno preusmeritev mleka v to mlekarno nismo odločili, ker smo solastniki mariborske mlekarne. Tudi razlogov za preusmerjanje odkupa mleka ni bilo, dokler je mariborska mlekarna redno plačevala odkupljeno mleko po enotnih kriterijih, ki jih predvideva pravilnik. Ko je teh sedem kmetov zahtevalo zase preusmeritev, jim nismo na zadrugi povzročali nobenih težav, sklenjena je bila pogodba s celjsko mlekarno in že okto-

bra 1998 so ti proizvajalci pričeli dobavljati mleko v mlekarno Celeia Arja vas. Ker pa je bil vedno večji problem prevelikih odkupljenih količin mleka pri mariborski mlekarni, smo se pričeli pogovarjati z vodstvom celjske mlekarne, da bi dodatno preusmerili ca 20.000 litrov mleka dnevno v njihovo mlekarno. Direktor Počivalšek je sprejel ta naš predlog ob zagotovitvi, da bo sklenjena tripartitna pogodba med obema mlekarinama in našo zadrugo za obdobje naslednjih pet let, s čimer bomo z našega območja preusmerili v celjsko mlekarno 2/3 odkupljenega mleka. Na seji upravnega odbora zadruga, dne 26. januarja 1999, na kateri sta bila prisotna direktorja obeh mlekarin, gospod Počivalšek in gospod Vračko, je bil dosežen sporazum, da se s 1. februarjem 1999 preusmeri 20.000 litrov mleka v Celje in da bo ta odkup zagotovljen za naslednjih 5 let. Ker je za izvršitev tega sklepa ostalo le nekaj dni, bilo pa je potrebno preusmeriti in na terenu organizirati spremenjen odkup, smo se dogovorili, da ustrezno pogodbo z mlekarjami podpisemo takoj, ki bo preusmerjeni odkup normalno stekel. Še isti teden smo na naši zadrugi sestavili ustrezno pogodbo in jo poslali obema mlekarinama v potrditev.

Ker v naslednjem tednu celjska mlekarina ni odgovorila (mariborska je pogodbo nemudoma podpisala), sem nekajkrat urgiral pri direktorju Počivalšku, naj vrnejo podpisano pogodbo. Med tem časom je bila v celjski mlekarni seja nadzornega sveta in kmetje, solastniki te mlekarne, so direktorju Počivalšku očitali, da je prevzel dodatne količine mleka iz slovenjegraškega območja, ne glede na to, da so se tudi pri njih pojavile težave z viški mleka in, da imajo pri tem seveda prednost tisti, ki so solastniki te mlekarne.

Kmalu za tem je sledila pismena odpoved celjske mlekarne za dobavo 10.000 litrov mleka

dnevno z 10. majem 1999, nato pa še nadaljnih 10.000 litrov z 20. majem 1999. Kaj je to pomenilo za našo zadrugo ob vseh težavah, ki jih ima Mariborska mlekarina z viški mleka, seveda ni potrebno posebej razglabljeti. Vsekakor smo bili zadržniki iz slovenjegraškega območja grobo zlorabljeni v tej igri, zato smo o tem obvestili tudi ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano gospoda Smrkolja. Kljub njegovi urgenci celjski mlekarji niso hoteli obdržati preusmerjenih količin mleka, češ, da imajo že sami dovolj težav s količinami odkupljenega mleka z njihovega območja. Tako smo v Maribor ponovno preusmerili celotno količino odkupljenega mleka z našega območja, razen tistih nekaj posameznikov, ki so že v letu 1998 oddajali mleko v celjsko mlekarino. V ta namen je bila sklenjena med celjsko mlekarino in našo zadrugo posebna pogodba, ki pa ni ležala v nikakršnem predalu, saj je bila podpisana v celjski mlekarini ob prisotnosti direktorjev slovenjegraške zadruga in celjske mlekarne. Dezinformacija v Koroškem tedniku je tudi v tem, da sem jaz, kot direktor zadruga, nasprotoval podpisu pogodbe s

Celeio in da sem zaradi "ljube-ga miru" podpisal pogodbo za nekaj kmetov s celjsko mlekarino. Članek je izvenel ztako, kot da sem šele na podlagi pritiskov mlekarskega odbora, ki naj bi kmete zaščitil pred mlekarino in kmetijsko zadrugo, pristal na podpis pogodbe s Celjani.

Ker se med kmeti širijo tudi informacije, da mleka sploh ni težko prodati slovenskim mlekarinam in, če bo ena izmed njih zmanjšala odkup, ne bo problema za odkup tega mleka pri drugi mlekarini, je potrebno javno povedati, da imajo vse slovenske mlekarne probleme s prevelikimi odkupljenimi količinami mleka. Skupaj z zadrugo Vuzenica smo že poskušali doseči preusmeritev dela odkupa mleka v Ljubljanske mlekarne, dobili pa smo pismeno zavrnitev, češ, da imajo že na svojem terenu dovolj težav z viški mleka in so zaradi tega opustili lastno mlečno proizvodnjo v svojih farmah.

Samo tisti, ki tvorno sodelujejo v organih upravljanja zadruga vedo, koliko naporov smo skupaj vložili, da odkup mleka kolikor toliko normalno teče z našega območja. Res pa je, da so se v

Predsednik govedorejskega društva Slovenj Gradec se je na razstavi gove-je živine ob 50. obletnici zadrugištvu v Otiškem vrhu predstavil s svojo najboljšo kravo mlekarico. V ozadju je napis mariborske mlekarne, ki se otepa z največjimi viški odkupljenega mleka.

Mariborski mlekarni nakopičile številne težave in da smo ravno zaradi tega na naš pritisk preko začasnega nadzornega sveta dosegli zamenjavo vodstva v mlekarni ter da bo po skupščini v mlekarni deloval nadzorni svet, v katerem bodo imele večino člnov zadruga, solastnice mlekarne. Res je tudi, da se sedaj pričanja obdobje sanacije in zdravljenja mlekarnice, nato pa proces povezovanja z drugimi slovenskimi mlekarnami. Sanacija bo po napovedi vodstva tekla v teh smereh:

- ob združevanju sredstev solastnikov - kmetov,
- ob pomoči države s subvencijami za izvoz mlečnih proizvodov in
- ob izkoriščanju notranjih rezerv in zmanjševanju odvečne delovne sile.

Takšno pot je morala prehoditi tudi celjska mlekarna, da se je lahko vključila v sedanje razmere na slovenskem in zunanjih trgih. Tudi kmetje, ki oddajajo mleko v celjsko mlekarno so morali združiti nekaj sredstev po litru mleka, da so mlekarno ozdravili, zato se sploh ne čudim, da so tako občutljivi, če hoče kdo pripeljati svoje količine mleka mimo takšne prehojene poti v njihovo mlekarno. Žal, smo morali vse to sami krepko izkusiti na svojih plečih, zato nam ni vseeno, če kdo ob vseh teh prizadevanjih izkoristi medije in napiše neresnične stvari, ki zavarajo našega kmeta.▲

Tudi direktor celjske mlekarnice gospod Zdravko Počivalšek zapušča mlekarske vrste in išče svojo socialno varnost v donosnejšem turizmu.

Društvo podeželske mladine Mislinjske doline je skupaj s Kmetijsko svetovalno službo Slovenj Gradec in kulturnim društvom Završe organiziralo 5. regijske kmečke igre, ki so bile v soboto, 12. junija v Završah nad Mislinjo. Šestčlanske ekipe iz društev podeželske mladine s cele Koroške so se pomirile v sedmih disciplinah: v košnji, grabljenju, molži, žaganju, pajsanju in vrtanju hloda ter v spretnostni vožnji s samokolnico. Najbolje se je odrezala ekipa iz Završ, druga je bila ekipa Mislinjske doline, tretja pa ekipa Šentanela. Naslednja tri mesta so dosegle ekipa iz Sv. Antona na Pohorju, Dravograda in Mežiške doline.

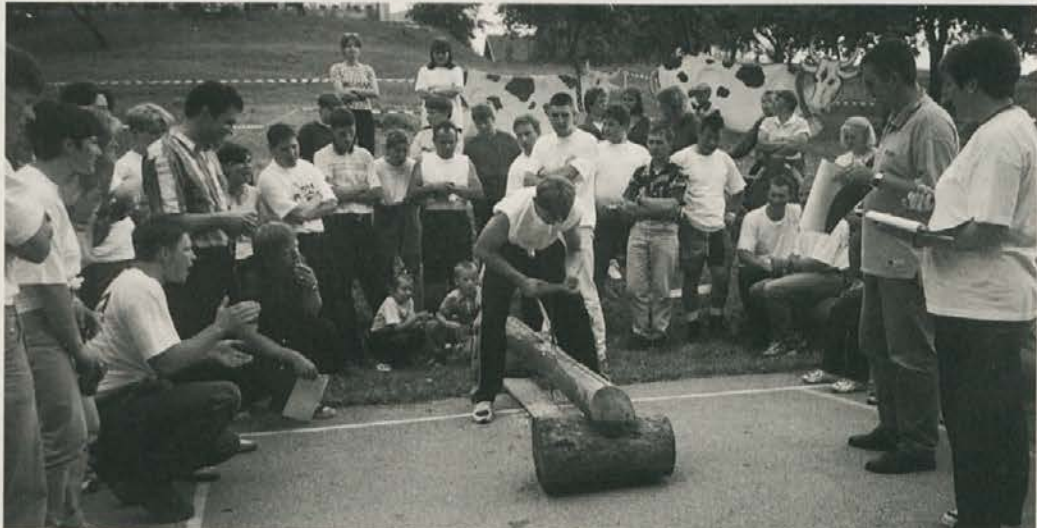
Regijske kmečke igre veljajo kot izbirne za državno tekmovanje v kmečkih igrah, ki bodo letos v soboto, 3. julija v Ledinah nad Idrijo. Iz vsake regije se lahko na državno tekmovanje prijavita dve ekipi, torej 18 iz cele Slovenije.

Ekipe se bodo pomerile v šestih disciplinah

- predstavitev ekip v njihovem narečju in noši,
- košnja,
- grabljenje,
- valjenje bal,
- hoja po čokih,
- igra presenečenja.

Organizacijski odbor naših regijskih kmečkih iger se je odločil, da bosta našo regijo zastopali ekipa iz DPM Mislinjske doline in ekipa Šentanela.▲

Zmagovalca v spretnostni vožnji s samokolnico: Majda Sešel in Marko Kotnik. Hlod je najhitreje prevrtal Uroš Kamenik iz Završ.

REGIJSKE KMEČKE IGRE

DANICA ONUK, inž. kmet.

Zmagovalna ekipa Završ po podelitvi pokalov in nagrad; spredaj z leve: Nataša Tamše in Brigita Tretjak; zadaj z leve: Srečko Pačnik, Dani Uršej, Boris Pačnik in Uroš Kamenik
Foto: Danica Onuk

Po posameznih disciplinah so prva mesta dosegli:

KOŠNJA: Matjaž PERŠAK iz šentanelške ekipe,

GRABLJENJE: Brigita TRETJAK iz ekipe Završe,

MOLŽA: Boris ANDREJC in Silvija KRESNIK iz Mislinjske doline,

PAJSANJE HLODA: prvo mesto si delita dve ekipi:

Boris in Srečko PAČNIK (ekipa Završe) ter

Marjan SMONKAR in Boris ANDREJC iz ekipe Mislinjska dolina,

ŽAGANJE HLODA: Bernard ŠART in Matjaž PERŠAK iz ekipe Šentanel,

VRTANJE HLODA: Uroš KAMENIK - ekipa Završe,

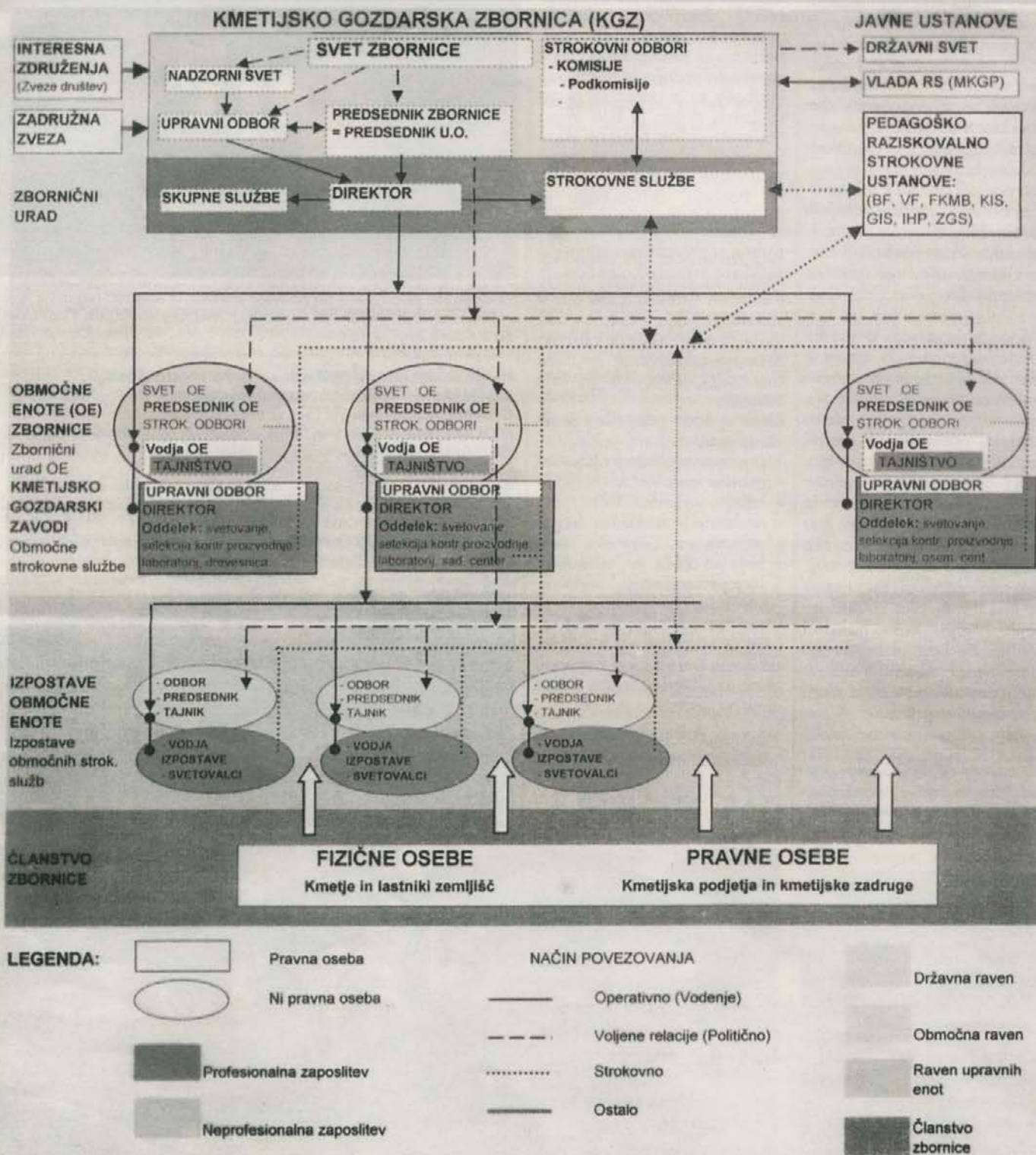
VOŽNJA S SAMOKOLNICO: Marko KOTNIK in Majda SEŠEL iz ekipe Mislinjska dolina.

ZAKON O KMETIJSKO GOZDARSKI ZBORNICI SPREJET

MIRKO TOVŠAK, oec.

HEMA ORGANIZACIJE KMETIJSKO GOZDARSKE ZBORNICE

Zakon so začeli pripravljati že leta 1990. Ker je bil v razgibanem tranzicijskem obdobju slovenski prostor do kraja spolitiziran, uradna politika pa ni bila naklonjena takšni obliki povezovanja kmetov, zakon sploh ni prišel v obravnavo v državni zbor. Nato je prišlo do nekaterih sprememb v osnutku zakona, tako okleščen pa je prišel v državni zbor v letu 1998. Na obravnavah so poslanci kot problematični izkazovali predvsem dve rešitvi:

- obvezno članstvo in
- široko volilno bazo (osnova za članstvo je 1,5 ha, oziroma 20.000 SIT katastrskega dohodka).

Kakorkoli že, zakon je z nekaterimi spremembami končno sprejet, zato se bodo kmalu pričele tudi aktivnosti na terenu, da bomo organizirali ustrežno mrežo izpostav oziroma območnih enot. Zakon predvideva tudi za območje Koroške svojo enoto, čeprav je bilo prvotno predvideno, da bodo enote le tam, kjer so sedeži zavodov.

Najpogostejše vprašanje, ki se postavlja ob tem zakonu je: "Kakšne koristi bo imelo kmetijstvo od ustanovitve Kmetijsko gozdarske zbornice?"

Da si lahko odgovorimo na to vprašanje, moramo vedeti, kakšne so naloge zbornice. Te so opredeljene v 4. členu zakona, ki pravi:

"Pri uresničevanju svojega namena zbornica opravlja zlasti naslednje naloge:

- obravnava problematiko kmetijstva in gozdarstva ter daje predloge za njun skladen razvoj;
- oblikuje stališča zbornice za spremembe gospodarskega sistema in ekonomske politike;
- oblikuje stališča in predloge ukrepov za izboljšanje delovnih razmer v kmetijstvu in gozdarstvu, za gospodarsko in okolju prijazno kmetovanje, gospodarjenje z gozdovi, gospodarski ribolov in ribogojstvo;
- spremlja razmere v kmetijstvu in gozdarstvu ter pristojnim državnim organom lokalnih skupnosti in nosilcem javnih pooblastil doje obvestila in predloge na njihovo zahtevo ali na svojo pobudo;
- daje pobude za sprejem zakonov in drugih predpisov ter ministrstvu, pristojnemu za kmetijstvo in gozdarstvo in ustreznim organom lokalnih skupnosti posreduje mnenja k predlogom zakonov in drugih predpisov, ki zadevajo interese kmetijstva in gozdarstva;

- opravlja za svoje člane strokovno svetovanje na področju kmetijstva, gozdarstva in ribištva;

- skrbi za vodenje kontrole proizvodnje in selekcije za govedo, prašiče, konje, drobnico in druge vrste domačih živali, poleg drugih pristojnih institucij;
- skrbi za poklicno izobraževanje in izvaja strokovno usposabljanje svojih članov;

- podpira in pospešuje sodelovanje kmetijskih in gozdarskih izobraževalnih in raziskovalnih organizacij s kmetijskimi in gozdarskimi obrati;
- zagotavlja gospodarsko svetovanje oziroma posreduje in pospešuje tovrstno svetovanje, če ga ne izvaja sama;

- v mejah, ki jih določata zakon in statut, zastopa člane v gospodarskih, tehničnih, pravnih in socialnih vprašanjih, zlasti pred državnimi organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil;

- vodi seznam svojih članov;
- opravlja druge naloge."

Če bo zbornica dobro in učinkovito delovala oziroma izvajala predpisane naloge, bodo imeli kmetje in kmetijstvo ter gozdarstvo v celoti od nje gotovo koristi.

Članstvo v zbornici je obvezno. Člani so tako fizične kot pravne osebe. Za kmete je verjetno najbolj zanimivo, katere fizične osebe so obvezni člani zbornice. To določa 9. člen zakona, ki opredeljuje volilno skupino fizičnih oseb. Prvo volilno skupino sestavljajo fizične osebe, ki izpolnjujejo enega od naslednjih pogojev:

- če kot lastniki, zakupniki, uživalci, imetniki pravice uporabe ali uporabniki kmetijskih zemljišč in gozdov na območju Republike Slovenije za svoj račun opravljajo kmetijsko oziroma gozdarsko dejavnost in katastrski dohodek teh kmetijskih in gozdnih zemljišč dosega v letu 1998 najmanj 20.000 tolarjev, ta znesek pa se valorizira v skladu s splošnimi predpisi o ugotavljanju katastrskega dohodka;

- osebe, ki opravljajo kmetijsko, gozdarsko ali ribiško dejavnost iz 3. člena tega zakona in so se priglasile kot samostojni podjetniki posamezniki;

- če kot lastniki, zakupniki ali uporabniki kmetijskega ali gozdarskega obrata za svoj račun opravljajo kmetijsko, gozdarsko oziroma ribiško dejavnost iz 3. člena tega zakona kot svoj edini ali glavni poklic, nimajo katastrskega dohodka, so pa zavezanci

za davek od dohodkov iz dejavnosti in niso zajeti v prvi in drugi alineji tega odstavka;

- osebe, ki so pokojninsko in invalidsko zavarovane kot kmetje.

Naj ta člen poenostavim s praktičnim primerom: Na kmetiji živita mož in žena, ki sta solastnika vsak do ene polovice kmetije ter trije polnoletni otroci. Dva sta zaposlena izven kmetije, tretji pa dela samo na kmetiji in je pokojninsko in invalidsko zavarovan kot kmet. Katastrski dohodek, ki je osnova za dohodnino, je v letu 1998 za moža in ženo po 25.000 tolarjev.

Na osnovi teh predpostavki bi bili obvezni člani zbornice in s tem nosilci volilne pravice za volitve in organe zbornice oče, žena in tretji otrok.

Kakšna je višina članarine, je tudi večkrat zastavljeno vprašanje.

Članarina znaša 3 odstotke od katastrskega dohodka, vendar ne manj kot 2000 tolarjev letno. Zanimiv je še 35. člen, ki govori o tem, kako potekajo volitve kmetov v svet zbornice:

"Volitve v prvi volilni skupini se opravijo po volilnih enotah. V vsaki volilni enoti se v svet zbornice voli štiri člane. Volilna enota obsega območje območne enote. Volitve se opravijo na podlagi list kandidatov, ki jih predložijo posamezne skupine članov zbornice in organizacije kmetov. Organizacija kmetov določi kandidate po postopku, določenim z njenimi pravili. Listo kandidatov lahko organizacija kmetov vloži v volilni enoti, če njeno listo kandidatov podpre najmanj deset članov zbornice, ki imajo volilno pravico in sedež v volilni enoti. Listo kandidatov v volilni enoti, ki jo predlaga skupina članov zbornice, mora v volilni enoti podpreti s podpisami najmanj 20 članov zbornice.

Glasuje se o listi kandidatov. Glasuje se tako, da se obkroži zaporedna številka pred imenom liste, za katero se glasuje. V volilni enoti se mandate dodeljuje listam kandidatov po zaporedju najvišjih količnikov, ki se dobijo tako, da se število glasov vsake posamezne liste deli z vsemi števili od ena do štiri (d'Hondt sistem). Z liste kandidatov je izvoljenih toliko kandidatov, kolikor mandatov dobi lista. Izvoljeni so kandidati po vrstnem redu na listi kandidatov."

Za nas bo seveda še posebej zanimivo, kako bo organizirana območna enota za Koroško, v katero se bodo vključevali tudi sedanji svetovalci območnega zavoda. V zbornico pa ne bodo vključeni območni zavodi za gozdove, kot je bilo prvotno predvideno.▲

SANACIJA KOROŠKE KREDITNE SLUŽBE

IDA ROBNIK

Težave v poslovanju Koroške zadrušne hranilno kreditne službe so bile evidentirane že v lanskem letu, ko je poslovanje za leto 1997 zaključila z izgubo.

Revizija poslovanja, ki jo je opravila Zveza HKS v mesecu novembru lani, je razkrila izredno neugodno stanje na področju danih kreditov, katerih velik del je bil koncentriran le na nekaj fizičnih oseb, ki kreditov niso vračale ter nerealno izkazovanje poslovnih rezultatov, zlasti prihodkov od obresti. Večina rizičnih kreditobjemalcev je iz radelskega območja in v glavnem niso člani katere izmed zadrug, ustanoviteljic hranilnice. Izguba se je v letu 1998 še povečala, tako da so morali ustanoviteljem odpisati vse ustanovne sklade, ki pa tudi niso zadostovali za pokritje izgube. Organi upravljanja hranilnice iz vseh zadrug ustanoviteljic so se vključili v reševanje nastalih problemov in sprejeli ukrepe:

- pospešeno in odločno je potrebno izterjati zapadle kredite na vse možne načine, tudi preko sodišč,
- zamenjati vodstvo in
- poostri nadzor nad poslovanjem hranilnice in morebitnim odobravanjem novih kreditov.

Seveda se je pri tem postavilo vprašanje varnosti hranilnih vlog in zaupanja v hranilnico. Ustanovitelji sicer neomejeno in solidarno jamčijo za izplačila hranilnih vlog z vsem svojim premoženjem. Varnost hranilnih vlog pa je zagotovila tudi Zveza HKS, ki jamči za likvidnost KZ HKS. Tako v vsem tem obdobju nihče ni ostal brez svojega denarja na nobeni blagajni. Zveza HKS je tudi prevzela vse obveznosti za hranilne vloge in izterljive kredite, ostali del kreditov pa bo breme ustanoviteljev, prav tako pa tudi viški delavcev, ki se bodo pojavili kot posledica nastalih razmer.

Koroška zadružna hranilno kreditna služba tako z jamstvom zveze HKS zagotavlja varnost hranilnih vlog in omogoča najemanje kreditov vsem kreditno sposobnim prosilcem, članom HKS.▲

NA EKOLOŠKI EKSKURZIJI V AVSTRIJI

FRANC JURAČ

Slušatelji prvega seminarja o ekološkem kmetovanju, ki je bil od 25. do 27. marca letos v Turiški vasi, so praktični del seminarja sklenili z ekološko ekskurzijo v Avstrijo, kjer so obiskali biokmetije.

V Šentjanžu v Labodski dolini so obiskali kmetijo Alfreda Pongratza, ki je usmerjena v poljedelstvo, v prosto rejo govedi in pridelovanje nekaterih novih kmetijskih kultur.

Na kmetiji Baxbaum, ki je veli-

ka okoli 20 hektarov pa so si ogledali rejo prašičev, kjer domače prašiče (oziroma svinjo pasme Durnk) pariyo z divjim prašičem. Poleg prašičjereje pa na kmetiji pridelujejo lan in konopljo za pridelavo olja, dohodek na kmetiji pa imajo tudi od prireje kokoši in prodaje pridelkov na domu.

V Misheldorfu pa so si na kmetiji Danner ogledali pridelovanje zelenjave na površini enega in pol hektara ter prodajo le-te na domu.

Na kmetiji Loschenkockl v Passeringu, kmetija je velika okoli 80 hektarov, pa so si ogledali zanimiv lesen hlev iz brun v katerem prosto redijo govedo.

Poleg govedi imajo na kmetiji še okoli 1500 kokoši nesnic, izdelke pa prodajajo in dostavljajo na domu.

Po končani ekološki ekskurziji v Avstriji pa so vsem udeležencem seminarja podelili potrdila o opravljenem ekološkem tečaju. ▲

1. Hlev iz brun za prosto rejo na kmetiji Loschenkockl v Passeringu. Za spomin na hlev pa še "gasilski" posnetek...

2. Na kmetiji Baxbaum pariyo domače svinje z divjim prašičem.

3. Rastlinjak iz brun. Takih rastlinjakov imajo na kmetiji Danner v Misheldorfu več.

Foto: Franc Jurač

10. JUBILEJNA RAZSTAVA "DOBROTE SLOVENSКИH KMETIJ" NA PTUJU

DANICA ONUK, inž. kmetijstva

Letos se že 10. po vrsti slovenske kmetije in kmetije iz zamejstva predstavile s svojimi dobrotami na Ptuj. Naključje je hotelo, da se letošnja 10. jubilejna razstava pokriva z letom, ki ga je Turistična zveza Slovenije razglasila za leto kulinarike in vina in da je za osrednji dogodek tega leta veljala prav ta razstava na Ptuj. Razstava "Dobrote slovenskih kmetij" je od svojega začetka, leta 1990 pa do danes, prerasla v odmevno prireditev, ki vsako leto nagraduje prizadevno delo žena, deklet in gospodarjev naših kmetij. Poslanstvo razstave je ohranjati značilne kmečke izdelke ter promovirati le-teh tako doma, kakor v tujini, saj se razstava s svojo podobo vključuje tudi v turistično ponudbo Slovenije.

Letos je bila razstava od četrta, 22. do nedelje 25. aprila. Postavljena je bila kot vedno doslej v Minoritskem samostanu. Razstavljeni so bili samo kvalitetno ocenjeni izdelki, ki so jih komisije pri ocenjevanju uvrstile v zlata, srebrna in bronasta priznanja. Vzorce žganj, kisa, olja in suhega sadja je bilo potrebno dostaviti komisijam do 5. marca, vina do 3. in

mesne izdelke do 6. aprila, krušne in mlečne izdelke pa do 20. aprila. Prvič letos so bile k sodelovanju pri ocenjevanju izdelkov povabljene tudi svetovalke za dopolnilne dejavnosti, seveda tiste, ki so živilski tehnologi in tiste z opravljenimi tečajji iz senzoričnega ocenjevanja mesnih in krušnih izdelkov.

V osrednjem razstavnem prostoru so bili razstavljeni krušni izdelki, v stranskih prostorih pa vsi ostali izdelki po skupinah (mlečni in mesni izdelki, vina, žganja, olja, kisi ter suho sadje). V posebnem prostoru se je celovito predstavila Gorenjska. Ker pa je bila razstava jubilejna, so se posebej s svojimi značilnostmi v kulinariki predstavile tudi ostale regije.

S Koroške se je letos k ocenjevanju izdelkov prijavilo 60 kmetij s 83 izdelki (40 krušnih, 8 mesnih, 2 mlečna, 24 naravnih žganj, 7 kisov in 2 suho sadje). Slabo so bili ocenjeni mesni izdelki, saj je samo ena salama prejela priznanje, dobro pa smo se odrezali pri žganjih in krušnih izdelkih, posebno pri rženih kruhkih, saj jih je kar 11 prejelo priznanje. ▲

Ena izmed šestih komisij za ocenjevanje krušnih izdelkov pri svojem delu.

Udeležence izleta pri ogledu dela razstave.

Foto: Danica Onuk

Pa naštejmo letošnje dobitnike priznanj:

ZLATA PRIZNANJA:

1. GALER Marina	Pernice 14	Muta	mešani kruh
2. WASTL Zdenka	Legenska c. 1	Slovenj Gradec	mešani kruh
3. kmetija JAKOPIČ	Onkraj Meže 4	Mežica	rženi kruh
4. KRAUTBERGER Darinka	Janževski vrh 38	Podvelka	krofi
5. PAJTLER Marija	Remšnik 15	Podvelka	skuta
6. OŠLOVNIK Viktor	Otiški vrh 75	Šentjanž	čespljevo žg.
7. LENASI Slavko	Črneša gora 3	Dravograd	hruskovo žg.
8. PAŽEK Peter	Radelca 32	Podvelka	čespljevo žg.
9. PREVOLNIK Franjo	Mislinska Dobrava 75	Mislinja	čespljevo žg.
10. PREVOLNIK Franjo	Mislinska Dobrava 75	Mislinja	hruskovo žg.
11. ŠART Klemen	Šentanel 6	Prevalje	čespljevo žg.
12. KUMPREJ Rajko	Šentanel 3	Prevalje	slivovo žganje
13. ODER Mojca	Poh.bataljon 9	Slovenj Gradec	suhe hruške

SREBRNA PRIZNANJA

1. ALTENBAHER Marija	Zgornja Kapla 36	Kapla	mešani kruh
2. GLASENČNIK Marija	Tomaška vas 32	Šmartno	mešani kruh
3. PETEK Marija	Kot 9	Prevalje	rženi kruh
4. PAVŠE Marijana	Kot 3	Prevalje	rženi kruh
5. PECOLER Terezija	Sv. Duh 2	Dravograd	rženi kruh
6. GARMUT Marija	Janževski v. 30	Podvelka	krofi
7. PEČNIK Franc	Robindvar 27	Dravograd	zeliščni kis
8. REPAS Jože	Raduše 25 b	Podgorje	slivovka
9. REPAS Jože	Raduše 25 b	Podgorje	viljamovka
10. KUMPREJ Rajko	Šentanel 3	Prevalje	hruskovo žg.
11. kmetija FERJAT	Lom 8	Mežica	borovnič. žg.
12. kmetija JAKOPIČ	Onkraj Meže 4	Mežica	bezgovo žg.
13. kmetija JAKOPIČ	Onkraj Meže 4	Mežica	borovnič. žg.
14. kmetija RDEČNIK	Šp.Razbor 28	Podgorje	hruskovo žg.
15. kmetija VORNIK	Šentanel 24	Prevalje	bezgovo žg.
16. kmetija PODKRIŽNIK	Javorje 18	Črna na Kor.	čespljevo žg.
17. PISRA Jakob	Jazbina 12	Črna na Kor.	čespljevo žg.
18. KONEČNIK Cvetka	Remšnik 1	Podvelka	čespljevo žg.

BRONASTA PRIZNANJA

1. PODGORŠEK Marijana	Naverški vrh 16	Prevalje	mešani kruh
2. PAJENK Terezija	Šp.Razbor 28	Podgorje	mešani kruh
3. MLINŠEK Marija	Gmajna 64	Slovenj Gradec	mešani kruh
4. kmetija PERNAT	Jamnica 20	Prevalje	rženi kruh
5. kmetija KAUH	Dolga brda 15	Prevalje	rženi kruh
6. KUMPREJ Marina	Šentanel 3	Prevalje	rženi kruh
7. KERT Majda	Jamnica 13	Prevalje	rženi kruh
8. SABERČNIK Elizabeta	Breznica 7	Prevalje	rženi kruh
9. GERDEJ Milka	Ob Meži 10	Mežica	rženi kruh
10. ZAGERNIK Marija	Sele 52	Slovenj Gradec	rženi kruh
11. ROŠER Melita	Stráže 55	Mislinja	polnozrn.kruh
12. KOPRIVNIKAR Minka	Velika Mislinja 11	Mislinja	sadni kruh
13. KRISTAN Marijo	Vuhred 69	Vuhred	sadni kruh
14. KREVIH Danica	Podgorje 87	Podgorje	krofi
15. IVARTNIK Ivan	Podgora 33	Ravne	konjska salama
16. KLUG Slavica	Sv.Primož 64	Vuzenica	slivovka
17. STRMČNIK Avgust	Gmajna 64	Slovenj Gradec	sadno žganje
18. PEČNIK Moja	Koroška 27	Radlje	slivovka
19. kmetija PODKRIŽNIK	Javorje 18	Črna	hruskovo žg.
20. ODER Mojca	Pohor.batal.9	Slovenj Gradec	suha jabolka

Podelitev priznanj za vina, žganja, olja, kise in suho sadje je bila v soboto, 24. aprila, za krušne, mlečne in mesne izdelke pa v nedeljo, 25. aprila. Vsi dobitniki priznanj so prejeli tudi priložnostna darila.

Vsem dobitnikom priznanj še enkrat iskreno čestitam.

MILENA CIGLER GREGORIN

Narava nas nenehno obdarja z zdravilnimi zeli, katerih moč in zdravilnost poznajo ljudski zdravilci, pa tudi strokovnjaki niso brezbržni do uspehov pri zdravljenju z zdravilnimi "rožicami".

Za nabiranje zdravilnih zeli potrebujemo znanje in izkušnje, podobno kot pri gobarjenju.

Ali želite pokukati v čarobni svet zeli, rožic in trav, ki lajšajo tegobe duše in telesa. Potem mi sledite, saj vas bom popeljala v ta "svet".

Seveda sem tudi jaz svoje znanje deloma dobila iz knjižnih virov (pater Simon Ašič, Marija Treben, Janez Vidmajer idr), nekaj pa je v pisanju mojih izkušenj, kar je plod že več kot desetletje dolgega ukvarjanja s to dejavnostjo.

Če pričnem z mesecem, v kateri se počutimo mladi, prešerni, polni optimizma, to sta maj in junij, ko pomlad "izbruhne" na dan tudi na travnikih in gozdnih jasad, pa na gozdnih obronkih, se najprej ozrimo, kaj vse poganja in raste zdravilnega v teh mesecih. Oko se nam pomudi na tistih, ki so s svojim cvetjem najbolj izrazite in vidne, to so: travniška kadulja (cvete plavo) in je v resnici divja oblika žajblja, potem je tu črni bezeg z zdravilnim listjem, cvetjem in plodovi, dišeča vijolica je zelo zdravilna, pojavlja pa se divja mačeha, gabez (črni koren), ki cveti ob koncu maja, gozdna jagoda, grenkuljica in še mnogo drugih.

Mi pa bomo začeli z našo dobro staro znanko - KOPRIVO. Od vseh vrst kopriv je najbolj znana

NAVADNA, PEKOČA KOPRIVA -

(latinsko ime: *Urtica dioica*).

Liste te koprive nabiramo vse leto, prav tako koreninice. Nahajališča te rastline so na nasipih, na robovih poti, ob ograjah, predvsem na krajih, kjer je dovolj

dušika.

ČAS NABIRANJA JE OD JUNIJA DO AVGUSTA.

UPORABNI DELI RASTLINE: LISTI, STEBLA, SEME.

BOTANIČNI OPIS RASTLINE:

Bela mrtva kopriva

Foto: Franc Jurač

60 do 80 cm visoko steblo s trajno, plazečo se koreniko. Steblo je pokončno, štiri-robno in ščetinasto. Listi stoje navkriž, imajo srčasto, jajčasto obliko, debelo napiljeni rob in pekoče ščetine, ki so spodaj napihnjene in se končujejo v krhko glavico. Rastlina je dvodomna. Cveti sestavljajo pazdušne viseče late, ki so daljši kot listni peclji. Moški cvetovi so enkrat večji kot ženski.

UČINKOVINE: mineralne snovi: železo, kalij fosfor, kalcij, kremen, encim sekretin, čreslovina, galusova kislina, histamin, škrob in vitamin A.

DELOVANJE: pomirja živce, pospešuje presnavljanje, izločanje tekočine, čisti, deluje proti želodčnim in črevesnim vnetjem, v kozmetiki jo uporabljajo za nego lasišča.

V antičnem času so se s koprivami šibali po telesu, da bi dosegli zdravilne učinke.

Liste kopriv prekuhamo, da izgubijo škodljivi učinek, šele potem jih uporabljamo.

Listi in steblo zmanjšujejo količino holesterola in sečne kisline v telesu. Uporabljamo jih pri protinu, revmatizmu, artritisu, za odstranjevanje ledvičnega peska idr.

Kopriva ima veliko dušikovih spojin, aminokislin in proteinov, mineralnih soli in vitaminov, zato ima veliko hranilno vrednost.

UPORABA:

a) notranja (zgornji deli rastline) - deluje proti motnjam v pre-

bavnem traktu (sok iz svežih listov, ki ga vzamemo 6 do 7 žličk dnevno).

b) čaj (poparek): poparimo 10 g rastline in vzamemo vsake 3 ure po 1 žličko (kot čistilo učinkuje, če vzamemo po eno skodelico dnevno).

BELA MRTVA KOPRIVA

(*lamium album*)

BOTANIČNI OPIS RASTLINE:

Rastlina je trajna zelika, z 20 do 30 cm visokimi razraslimi in dlakavimi stebli, ki so zelena, večkrat vijoličasto nadahnjena. Pecljati listi so po obeh straneh dlakavi, ploskev je globoko narezana. Ovršni listi so na krajših pecljih podolgasto

priostreni, zvončasta čaša je neredko dlakava, zelena, na dnu večkrat vijoličasta. Bel ali umazano bel venec ima večkrat

od znotraj na dnu obroč, ki ga sestavljajo navzgor obrnjene dlačice. Velikokrat so cvetovi

zrasli in spačeni. Ker se nektar izloča na dnu globoke, dolge venčne cevke, ga morejo doseči le čmrlji s svojimi dolgimi sesali.

Bela mrtva kopriva je sprva brez vonja. Cveti od maja do avgusta, pozneje dobi poseben, nekaterim neprijeten vonj.

NAHAJALIŠČA: so enaka kot pri vseh koprivah, vendar ljubi bolj mokro rastišče. Nabiramo jo od maja do avgusta, včasih do jeseni.

ZDRAVILNI DELI RASTLINE:

Nabiramo rastlino v cvetju brez

podzemnih delov, a še boljše rastlino v cvetju s podzemnimi deli. Samih cvetov ne nabiramo več, kot so včasih delali. Mlade liste lahko nabiramo spomladi za špinačo.

Sušimo jo najprej na zračnem podstrešju, nato na toplem prostoru. Preslabo posušeno in napačno pospravljeno zelišče izgubi vrednost. Posušeno shranimo v temne kozarce, ki se tesno zapirajo.

ZDRAVILNOST: Vsebuje veliko čreslovine, eteričnega olja, sluzi, sladkorja in glukozi ter saponin. Uporabljamo jo za ženske težave in sicer je zelo dobro zdravilo proti belemu toku, nerednem mesečnem perilu, pri slabih menstruacijskih krvavitvah. Za čaj vzamemo cvetove s čašo, ali še bolje, cvetočo zel s korenino. Pripravljamo ga v obliki preliva, eno čajno žličko za skodelico, dve do tri skodelice dnevno. Pijemo neoslajenega, po požirkih.

Zelo dobra je mešanica bele mrtve koprive, navadne plachtice in rmana.

Bela mrtva kopriva je uporabna tudi za spomladansko kuro za čiščenje krvi. V obliki čaja ali zelenjave jo lahko uporabljamo pri ekcemih, skrofulozi, slabokrvnosti, nadalje pri povečani vranici, kisllem spahovanju in tiščanju v želodcu.

Čajna kura zelo pomaga pri katarjih dihalnih poti, bronhialnih katarjih, pljučnih boleznih, celo pri pljučni jetiki pride do izboljšanja.

Ljudsko zdravilstvo jo uporablja proti nespečnosti, živčni preutrujenosti in tudi proti beljakovinam v seču.

Kneipp je poskusil in priporočal pitje čajne mešanice pri astmi. Čajno mešanico kopriv in bele mrtve koprive je treba piti dalj časa.

Pri oslabilih živcih pijemo dalj časa čajno mešanico bele mrtve koprive, oslajen z medom.

Pri krčih mehurja, pri bolečem mokrenju pijemo čaj iz bele mrtve koprive 3 do 4 skodelice, neoslajenega po požirkih. ▲

POTOVALNE DRISKE

Zavod za zdravstveno varstvo Ravne

Trebušnim in črevesnim obolenjem na počitnicah in potovanjih najpogosteje botrujeta onesnažena hrana in pijača, točneje voda.

Kontaminirana živila so nemalokrat posledica slabih higienskih razmer in termično neobdelane hrane. Nekaj nasvetov za varno počitnikovanje in potovanje, predvsem, ko gre za kraje s slabimi higienskimi razmerami, zato ne bo odveč:

Voda in ostali napitki

- Če sumite na slabe higienske razmere, pijte le prekuhano vodo v obliki vročih napitkov (kava, čaj), ali pa si napitke pripravljajte iz prečiščene vode.
- Pri ostalih napitkih (sokovi, vino, pivo) posegajte po originalno embaliranih (pločevinke, steklenice, plastenke).
- Izogibajte se uživanja ledu v napitkih, saj je led lahko pripravljen iz kontaminirane vode.

- Ne umivajte si zob z vodo, za katero sumite, da je kontaminirana.

Hrana

- Ne jejte neprekuhane hrane, če sumite, da so higienske razmere slabe.
- Najbolj se izogibajte solatam, neprekuhani zelenjavi in sadju, nepasteriziranemu mleku in mlečnim proizvodom, surovemu mesu in morskim sadežem ter nekaterim ribam (tropske ribe).
- Sadje in zelenjavo pred uživanjem olupite, termično obdelana živila pojejte še vroča.
- Za dojenčke pripravljajte hrano izključno s prekuhano vodo.
- Ne kupujte hrane pri uličnih prodajalcih.

Klinični znaki potovalnih prebavnih težav:

- trajanje: 3 do 7 dni;
- driska, slabost, bruhanje, napenjanje, tudi povišana telesna temperatura;

- pogosteje se pojavljajo pri otrocih kot pri odraslih.

Kako si pomagamo, če pride do driske?

- Nadomestite izgubljeno tekočino,
- če je potrebno, nadomestite izgubljene soli (sol za nadomestitev elektrolitov dobite v lekarni),
- nekaj dni imejte dieto (blagi napitki - čaji brez sladkorja, nemastne juhe

npr. prežganka, riž, kuhan na vodi, lahki kosmiči, postana jabolka in banane, prepečenec),

- če je driska krvava in sluzasta, če jo spremlja vročina, če ne mine v nekaj dneh in izgubljene tekočine ni mogoče nadomestiti, **POIŠČITE ZDRAVNIŠKO POMOC**,
- posebna pozornost velja pojavu driske pri dojenčkih in nosečnicah.▲

ZDRAVJE ZEMLJI-ZDRAVJE SEBI

OLGA VERČKOVNIK, mentorica

Učenci 8. razreda osnovne šole Juričevega Drejčka z Raven na Koroškem so med šolskim letom pri različnih učnih predmetih veliko izvedeli o ekoloških problemih, ki pestijo naš planet in razmišljali so, kako bi po svojih močeh prispevali k večji osveščenosti ljudi. Skupaj smo se odločili, da bo naša prva raziskovalna naloga opravljena prav s tega področja. Poimenovali smo jo "ZDRAVJE ZEMLJI - ZDRAVJE SEBI - EKOLOŠKA OSVEŠČENOST NAŠIH VRTIČKARJEV IN KMETOV". Naloge smo se lotili v mesecu maju, ko je delo na vrtovih in poljih v največjem zagonu.

S pomočjo ankete smo želeli ugotoviti, koliko ljudi pri delu na svoji zemlji še vedno poskuša svoje pridelke "izboljšati" s pomočjo škodljivih kemičnih sredstev, čeprav že dolgo vemo, da le - ta povzročajo več škode kot koristi, še posebej, če so uporabljena na neprimeren način, ob neprimernem času in v neprimernih količinah. Anketirali smo 50 naključno izbranih vrtičkarjev in kmetov v okolici Raven in Mežice. Podatke je učenec vnesel v računalnik in jih samostojno statistično obdelal s pomočjo računalniškega programa.

Kar 60% anketiranih je bilo starejših od 40 let in 50% s srednjo izobrazbo. Velika večina se zaveda, da preobilno gnojenje in gnojenje ob nepravem času lahko zastruplja vodo, pa jih le 40% to upošteva. Kar 60% preprečuje boleznirastlin z naravnimi sredstvi, škodljivce pa še vedno preganja 38% s kemičnimi pripravki. večina porabnikov le - teh pred uporabo prebere navodila in se pri delu primerno zaščiti. Odvečno embalažo bi kar 48% vprašanih želelo odlagati med posebne odpadke, vendar je za to možnost slabo poskrbljeno. Najbolj pomanjkljivo so ljudje seznanjeni z boleznimi, ki jih kemična sredstva lahko povzročijo. Le 22% se jih zaveda, da so lahko vzrok za krvne bolezni, za kronična obolenja le 32%, 52% pa jih povezuje z nastankom raka. Bolj se zavedajo škodljivih vplivov na živali in okolje. Kar 92% vprašanih meni, da je treba rabo kemičnih sredstev v naravi zmanjšati in 36% bi prodajo le - teh prepovedala.

Ugotovili smo, da se ljudje premalo zavedajo dejanske soodvisnosti zdrave zemlje in zdrave hrane ter povezave tega z lastnim zdravjem.

Podoben rezultat smo pričakovali, zato smo pripravili zloženke z opozorili in nasveti o zatiranju boleznirastlin in škodljivcev z naravnimi sredstvi. Ob koncu ankete smo se sodelujočim s temi zloženkami simbolično zahvalili in tako pripomogli k njihovem ekološkemu osveščanju. Odziv anketiranih je bil zelo pozitiven, kar kaže na to, da so ljudje odprti za nasvete in malo drugačna opozorila kot so jih vajeni. Sklenili smo, da bomo z ekološkim osveščanjem ljudi nadaljevali tudi v prihodnje.▲

**ZAVAROVALNICA
MARIBOR**

ZAVAROVALNICA MARIBOR d.d.

Podružnica SLOVENJ GRADEC

tel.: 41-591, 41-881, 41-882, fax: 41-814

UGODNO

- **KASKO ZAVAROVANJA AVTOMOBILOV
BREZ
DOPLAČILA ZA KRAJO**
- **PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA
VSEH VRST**
- **NAJUGODNEJŠA ŽIVLJENSKA
ZAVAROVANJA
ZLATA NALOŽBA**

LJUDJE

IN

DOGODKI

"PLOHI" NA PERNICAH

MATEJ MODIC

Na Pernicah ljudje zelo skrbijo, da se ohranijo stari običaji. Tako je v pustnem času skupina perniških muzikantov organizirala, da so nekateri "upravičenci" dobili zaslužene "plohe". Dobili so jih neporočeni in pari, ki živijo "na koruzi". Seveda takšno življenje ni zastoj, zato so muzikantje nabrali nekaj denarja in blaga (vino). V soboto, 17. aprila 1999 so družine: Napečnik, Herman in Ravnik organizirale srečanje "ploharjev" in vseh, ki jim takšne zabave niso tuje, v stari šoli na Pernicah (pri Knezu). Za glasbo iz kaset in CD je skrbel Napečnikov Bojan, za živo muziko pa Hermanov Peter in Arl. Pijače in kvalitetno pripravljene jedi je bilo za vse dovolj. Prvi gostje so prišli v soboto ob 20. uri, zadnji pa so odhajali v nedeljo zjutraj ob 6. uri. Dobre volje ni ponoči zmotil niti pomladanski sneg.▲

Foto: Matej Modic

ZA ČISTO OKOLJE TUDI LOVCI

FRANC JURAČ

Lovci Lovske družine Dolič so tudi letos izvedli očiščevalno akcijo in očistili vse pritoke in hudournike v svojem lovskem revirju.

Po končani očiščevalni akciji so ugotovili, da je po gozdovih in v potokih še vedno veliko nesnage in odpadkov, katere neodgovorno odlagajo in puščajo krajani.▲

V potoku Polenica je bilo veliko nepotrebnih odpadkov.

Foto: F. Jurač

VIDMARJEVI SO POSPRAVILI PRIDELEK

FRANC JURAČ

Tudi na Vidmarjevi kmetiji v Srednjem Doliču pri Mislinji so letošnji pridelek krme balirali. S tem so si prihranili veliko časa in dela.

Za konec košnje pa smo naredili tale posnetek.

Foto: Franc Jurač

FRANC JURAČ

Pravijo, da ljudje pri Svetem Danijelu nad Trbonjami pijejo zdravo vodo in živijo v lepem in veselem okolju. Mnogi pa zato dočakajo visoko in častitljivo starost in ena takih je tudi Kiperčeva bica, ki je letos praznovala svoj stoti rojstni dan, obširno pa smo o njej pisali v zadnji številki Viharnika.

Častljiv in lep družinski dogodek - diamantno poroko, 65 let skupnega zakonskega življenja, pa sta praznovala Mežnerjeva bica in dedi, Frančiška in Mihael Doler. Sedemnajstega aprila so se zbrali otroci, pa vnuki, pravnuki, prapravnukinja, sosedje in številni prijatelji, na Mežnerjevi kmetiji, kjer je bila prava domača "ohcet", na kateri so obnovili obred poroke, ki sta jo sklenila pred 65 leti. Dolgih 65 let je minilo od takrat, ko sta stopila na novo skupno življenjsko pot, po kateri sta vse do današnjih dni lepo in složno hodila. Obred diamantne poroke sta opravila župan občine Dravograd Rado Krpač in staroškri župnik Gabriel Knez. Tok reke ljubezni in medsebojnega spoštovanja, skrbi, trpljenja pa tudi lepih in veselih trenutkov je dolga 65 let. 23 aprila leta 1934 je bilo, ko sta v takratnem Guštanju stopila pred matičarja in pozneje pred oltarjem staroške cerkve izrekla drug drugemu DA. Nikoli pa nista pomislila, da bosta čez petdeset let praznovala zlato, čez šestdeset let biserno in letos diamantno poroko. Zdaj ju čaka še železna poroka.

Mežnerjeva bica Frančiška Doler se je rodila 30. marca 1912 leta v Starem trgu pri Slovenj Gradcu. Ni imela lepega otroštva in kmalu je morala prijeti za vsako delo. Pri kmetih je delala in garala, najdalj je bila pri Blatnikovih v Dobrijah, potem pa jo je pot zanesla k Svetemu Danijelu nad Trbonjami. Pri kmetu Reberniku je našla zaposlitev. Tu pa se je spoznala s štiri leta starejšim Mežnerjevim Mihom, ki jo je odpeljal na Mežnarjevo kmetijo, na kateri sta dolga leta pridno in vestno gopodarila. "Težki in hudi časi so bili, ko sem prišla

za gospodinjo na Mežnarjevo kmetijo. Na strmi kmetiji je bilo treba delati, da je bilo pri hiši za številno družino dovolj kruha. Zemljo smo obdelovali z volovsko vprego, veliko pa tudi ročno in vsako ped zemlje smo obdelali," pravi Mežnarjeva bica Frančiška. Potem pa nadaljuje: "V tistih letih mojega otroštva so bili težki časi in ni kazalo drugega kot da si moral prijeti za delo pa delati in garati. Tudi pri kmetih, kjer sem veliko služila sem moral trdo delati, vse to pa me je izučilo, da sem vzljubila zemljo in delo na njej."

Frančiška in Mihael Doler z otroki.

Foto: Franc Jurač

Kako se spominjate tistih časov, ko ste se priženili na Mežnerjevo kmetijo?

"Dobro se jih spominjam. Z možem Mihom sva na kmetiji pošteno prišla za delo. Ker sva bila drug drugemu v oporo nama nikoli ni bilo težko čeprav sva na kmetiji morala delati in garati. Potem sem rojevala otroke, devet sem jih rodila in trije so mi umrli še majhni. Zdaj imam še štiri hčerke in dva sinova. Ko so bili otroci majhni je bilo zelo hudo, ker sem bila na kmetiji z otroki sama. Mož je bil zaveden Slovenec. Kalila so ga leta, ko je bil vojni ujetnik v Nemčiji, Franciji, pa leta, ko je bil v celjskih zaporih po drugi svetovni vojni, ko ga je takratna ljudska oblast obsodila še z drugimi kmeti, ker je pod prisilo dovolil

pod streho skednja prenočiti skupini ljudi, ki so bežali čez mejo v Avstrijo. Lahko rečem, da je bil skoraj pol življenja z doma, jaz pa sem morala skrbeti za otroke. Ko se vsega tega danes spominjam si mislim, vse je minilo in srečna sem, da sem vse to prestala. Čeprav so leta ujetništva in celjski zapori naredili možu veliko krivico, je bil na kmetiji priden kot mravlja. Nikoli in nikdar se ni ustrašil še tako težkega dela in nikoli ni dovolil, da kmetija ne bi bila obdelana. Ob kmečkem delu je mojstrsko obvladal tudi vsa obrtniška domača dela, od tesarja, žagarja, mesarja pa furmana in drvarja. Vedno in ob vsakem času je pa rad priskočil na pomoč sosedom pa tudi drugim in nikoli ni poznal odklonilne besede," se

spominja Mežnerjeva bica. Srečna in bogata družina so danes pri Mežnerjevih pri svetem Danijelu nad Trbonjami. Jubilanta Frančiška in Mihael sedaj v svoji častitljivi starosti srečno in umirjeno živita ob svojem sinu Mihom in snahi Elici, ki sta jima pred leti zapustila kmetijo. Lepo jima je ob vnuku Mihom in njegovi Simoni ter pravnukinji Urški. Srečna in vesela pa sta, ko ju obiše 17 vnukov, 25 pravnukov in pravnuk Matej. Rada jim pripovedujeta svoja doživetja o svoji težko prehojeni življenjski poti, ki ni bila vedno posuta z rožicami, večkrat je bilo vmes tudi trnja pa solz sreče in veselja. Ob veselju diamantne poroke se številnim čestitkam Mežnerjevi bici in dediju pridružuje tudi VIHARNIK.▲

PRAZNUJEMO

50 LET SKUPNEGA ŽIVLJENJA ZAKONCEV JUVAN

MIHAELA KOTNIK

Zakonca Juvan s svojimi otroki

Foto: Mihaela Kotnik

V Gaberkah, v prelepi Marijini cerkvi, sta 8. maja 1999 praznovala 76 letna zakonca, Jože in Marija Juvan iz Gaberk, častitljivi jubilej 50 let zakonske zveze in skupnega življenja, v krogu svojih najdražjih otrok: Dragice, Vide, Katice in Jožeta z družinami, z desetimi vnuki in šestimi pravnuki, sosedi in znanci.

Pozno v noč sta se zavrtela in nazdravila sreči v gostišču "Križnik" v Gaberkah.

Jože se je rodil 26. februarja 1923 leta v Spodnjem Razboru, po domače pri "Rštovniku" kot šesti otrok, Marija pa 1. 11. 1923 leta v Družmerju pri Muškrniku. Ko je Marija služila pri Mornu v Spodnjem Razboru, sta se z Jožetom spoznala in si leta 1949 obljubila zvestobo do današnjega dne. Jože se je takrat zaposlil na rudniku Velenje, upokojil pa se je 1979 leta. Marija pa je doma gospodinjila. V Gaberkah sta si kupila zemljo in zgradila hišo z malim gospodarskim poslopjem. Ni bila lahka njuna življenska pot.

Draga slavljenca! Želimo vama še veliko zdravih in srečnih let, da bi čila dočkala biserno poroko.▲

FANIKA GOSTENČNIK 70 LET

ROK GORENŠEK

Letos, 12. aprila, je svoj 70. rojstni dan praznovala Fanika Gostenčnik, s Šanc na Ravnah na Koroškem.

Svoja otroška in dekliška leta je preživela pri Kružniku na Zelovcu. Takrat je bila mlado, brhko, vedno nasmejana, živahno dekle, čudovite postave in lepšega obraza. Zato ni čudno, da jo je kmalu opazil mladi Alojz

Gostenčnik. Leta 1951 sta se poročila. Kljub prirojenemu optimizmu in dobri volji so bila prva leta njenega zakonskega življenja zahtevna in težavna. Prihajali so otroci, dve hčerki in sin. Živeli so le od ene plače, saj je bil zaposlen le Lojz. Kljub skromnim prihodkom sta se leta 1965 odločila, da bosta gradila nov dom na Šancah.

Fanika praznuje 70 let svojega življenja v svojem lastnem domu na Šancah, ki sta ga z možem zgradila z velikim trudom in odrekanjem. Tam preživljata z možem stara leta v sreči in zadovoljstvu. Otroci so si ustvarili svoje družine, babico in dedka pa razveseljuje 7 vnukov.

Vsi, ki Faniko poznamo, jo spoštujemo in radi imamo, ji priskrbimo čestitamo za njen življenski praznik in ji želimo še mnogo srečnih, zdravih let življenja.▲

MARIJA KACIL, KOLINJA 75 LET

ROK GORENŠEK

Skromno, prijetno, v krogu svojih domačih in prijateljev, je praznovala svoj lep življenski jubilej, 75 let življenja, Marica Kacil, p.d. Kolinja, 22. aprila 1999 na Brdinjah.

Po rodu je Marica Šulerjeva iz Gornjih Sel. Leta 1959 se je poročila s Kolovim sinom Francem Kacilom in se kmalu po poroki za stalno preselila na

Brdinje. V zakonu sta se jima rodila dva otroka, sin Jožek in hčerka Katka. Sedaj jo razveseljujejo štirje vnuki, dva fanta in dve deklici.

Marijo poznamo po njeni pridnosti, gospodarnosti in gostoljubnosti. Rada je dobre volje. Prav prijetno jo je poslušati, saj zelo veliko ve. S svojim smislom za humor in šegavostjo je človeka zmeraj sposobna spraviti v smeh in dobro voljo.

Naši sosedi, dobri znanci in prijateljci Marici, ki živi na sončnih Brdinjah, vsi priskrbimo čestitamo za njen lep življenski praznik, 75 let življenja. Ob tem ji želimo še mnogo lepih, zdravih, srečnih let življenja med nami in med svojimi dragimi!▲

Gotovo je, da Velikovca slovenski vojaki niso zasedli po volji ali na povelje iz Ljubljane. V Ljubljani so sicer vedno bolj nategovali vajeti in centralizirali oblast ter nasprotovali na boj pripravljenim ljudem ob meji. Očitno niso poznali obmejnega nacionalnega položaja in po tem položaju narekovanih nujnosti. Zanašali so se na dejstvo, da bodo po združitvi s Srbi na strani Antante - zmagovalcev proti poraženi nemški Avstriji dobili Slovenci vse, kar bodo upravičeno zahtevali. Take, splošne obljube so dobili od antantnih funkcionarjev.

- O Malgajevih in Maistrovih namenih za nadaljnje prodiranje so se po seji narodnega sveta in vojaškega okrožja v Ljubljani odločili, da jih ne odobrijo.
- Maistru in Malgaju so svetovali, naj Celovec samo "ogrožata", ker Slovenija, oziroma Ljubljana ni v stanju "prehraniti" Celovca oziroma kot se je izrazil dr. Tavčar: "Prehranitev Celovca je vprašljiva." Zato so svetovali Maistru samo še zasedbo Grabštajna.
- S to odločitvijo je bilo Malgaju in Maistru izrecno prepovedano vsako prodiranje proti Celovcu.
- Malgaj je s svojimi vojaki razširil mostišče v Velikovcu, na vzhodu zasedel Grebinje in Vobre, še dalje na vzhodu ga je varoval zasedeno ozemlje Šentpavla, ki ga je okupiral 26. pešpolk pod poveljstvom

Rudolf Maister

poročnika Jurka, oddelek, sestavljen večinoma iz Srbov.

- Proti severu in zahodu je dal Malgaj zasedi Trušnje in Tinje.
- Po ozemlju, v mejah teh krajev in še preko njih do Djekš in do Krke, so krožile stalne patrolje.
- Glavno pozornost je Maister namenil Celovcu. Hotel je čimprej tja in čakal na okrepitev. Zal zaman!

V prvi polovici decembra 1918 so se verjetno iztekali zadnji dnevi za uspešen ofenzivni nastop slovenske oziroma maloštevilne, po večini iz prostovoljcev sestavljene vojske. Malgaj, Maister, major Lavrič v Borovljah so zaman opozarjali. Ljubljanska vlada je bila drugačnega mnenja. Poročilo, ki sta ga po vrnitvi iz Pariza 2. decembra 1918 podala na vladni seji tedanja vodilna slovenska politika dr. Anton Korošec in dr. Gregor Žerjav, je mogla pravilnost njunih odločitev le potrditi. Zadevni del poročila, ki ga je podal dr. Anton Korošec, se glasi: "naš položaj glede severne meje je kar najugodnejši in je popolna izpolnitev naših narodnih zahtev zagotovljena."

To poročilo, usodno za slovensko severno mejo, hrani Arhiv Slovenije.

Dogodki v Grabštajnu 15. decembra 1918 so tudi usodno vplivali na izoblikovanje mnenja avstrijske koroške deželne vlade. Zajeli so dva oddelka Srbov, ki so se lahko izkazali le z Ljubljansko legitimacijo, ne pa z leditimacijo vrhovne srbske oblasti ali legitimacijo iz Soluna. Preko Budimpešte so jih poslali domov, Srbi pa niso proti temu dejanju vložili nobenega protesta, kar bi bilo pričakovati glede na to, da se je osnovala skupna država Slovencev, Srbov in Hrvatov.

Prihodnjič: dalje in konec!

koroška banka

Koroška banka d.d., Slovenj Gradec,
bančna skupina Nove Ljubljanske banke

SPOŠTOVANI KMETOVALCI!

Morda potrebujete posojilo za uresničitev svojih gospodarskih interesov?

V KOROŠKI BANKI lahko vsi kmetovalci dobijo ugodno posojilo za nakup traktorja ali za druge namene že po TOM + 4% letno.

Odločite se za posojilo pri Koroški bnki d.d. Slovenj Gradec in se zato oglasite v vam najbližji poslovalnici, kjer boste prejeli vse potrebne informacije.

Vaša banka
Koroška banka d.d.
Slovenj Gradec

V OBJEMU TEMNIH GOZDOV IN DOBRIH LJUDI MISLINJSKEGA GRABNA

IVO MARINC

Nadaljevanje iz Viharnika št. 3, 4/99

V decembru 1944, januarja in februarja 1945, ko je bila nemška ofenziva na osvobojeno Zgornjo Savinjsko dolino najhujša, pa tudi zaradi snega in zime, so tehnike na tem območju skoraj obnemele, v naši pa smo takrat natisnili največ radijskih obvestil za brigade in terenske enote, glasil štaba XIV. divizije in IV. operativne cone, pesmaric in letakov. Vse izdaje smo naslavljali po ključu naslovov in pošiljali po kurirskih linijah - v nahrbtnikih kurirjev. Kadar smo prinesli celo naklado na javko (dogovorjeno mesto stika s kurirji), nas niso bili kurirji nič kaj veseli.

Ključ naslovov za pošiljanje naklade (od marca 1945) - v začetku obstoja tehnike, v mesecu avgustu in septembru, je bila naklada 150 do 300 izvodov. Tiskovine so po tem ključu prejeli: glavni štab JLA in POS, Uredništva nekaterih takratnih časopisov, SNOS, Tanjug - podružnica za Slovenijo, štabi korpusov in pokrajinski odbori OF, štab XIV. divizije, SNOU brigade, odredi ter kurirske stanice, saniteta in obeščevalne točke po razdelilniku. Skupaj so prejeli 600 izvodov raznih tiskovin s podpisom:

"Smrt fašizmu - svoboda narodu!
Pomočnik šefa odseka: Iztok"

V začetku novembra 1944 je "Sova" dobila novega gospodarja: propagandni oddelek

TEHNIKA

SOVA

štaba IV. operativne cone, ki ga je vodil Janez Perovšek - "Pelko", za kratek čas v marcu smo pripadali štabu grupe odredov, od začetka aprila 1945 smo bili zopet pod štabom IV. operativne cone.

Zasedba borcev v tehniki je bila do osvoboditve skoraj enaka:

- **Aleš Tičar - "Mak"**, vodja tehnike, letnik 1913, po činu rezervni podporočnik, doma iz Maribora. Po osvoboditvi je bil ustanovitelj in direktor Hidromontaže Maribor;

- **Ivo Marinc** - dijak tehnične šole, letnik 1923, doma iz Rogatca, je bil v tehniki od začetka oktobra 1944 do osvoboditve. Po osvoboditvi je bil tehnik v podjetjih, urednik strokovne revije Tekstilec in avtor strokovnih skript in učbenikov.

- **"Razin"** - partizansko ime; z ženo sta bila premeščena že septembra 1944.

- **Ivan Seljak - "Čopič"**, ilustrator, ki je bil tudi premeščen septembra 1944 v Zgornjo Savinjsko dolino.

- **Jože Gracer - kurir**, letnik 1910, doma iz Šentilja pri Velenju je bil v tehniki do osvoboditve.

- **Franc Šrimpf - "Perun"**, letnik 1924, gimnazijec iz Maribora. Po osvoboditvi je bil novinar, publicist in prevajalec.

- **Franc Bezlaj** - letnik 1920, iz Ljubljane.

Oba, Šrimpf in Bezlaj sta bila dodeljena v "Sovo" iz Šmihela nad Mozirjem januarja 1945, po decemberski ofenzivi na Zgornjo Savinjsko dolino.

- **Dragica Vukoslavjevič** - kuharica, doma iz Sunje južno od Siska. Ustaši so ji pomorili starše, njo pa odpeljali v bližino Lipnice (Leibnitz) na delo, od koder je pobegnila na Pohorje. Iz Tomšičeve brigade so jo potem razporedili v "Sovo" za gospodinjico in kuharico.

Ob koncu septembra 1944 so v tehniko prinesli ranjenca Janeza Vadlana (ali Vodlana), kurirja komandanta Tomšičeve brigade Vlada Mišiča - "Mihe". Doma je bil nekje v Črnem Grabnu, od Trojan do Lukovice, letnik 1923 in dezerter iz nemške vojske. Ranjen je bil ob napadu Tomšičeve brigade na Mariborsko kočjo, 3. septembra 1944. Odnegli so ga v bolnico "Leto" (Košuta) na lovrenški strani Planinke, ki jo je vodil dr. Herman Slokan "Zmago". Ranjen je bil v trebuh. Ker je imel želodec prazen, ni prišlo do zastrupitve. Zdravnik ga je približno 10 dni zdravil samo s kamiličnim čajem. Septembra je vse kazalo, da je bolnica izdana. Nemške patrulje so "česale" gozdove do bližine bolnice, vendar je niso odkrile. Bolnike, ki se niso mogli gibati, je osebje poskrilo med gosto grmičevje, ostali pa so se razšli vsak v svojo smer. Janez se je za silo oblekel in ovil s kocem in po uri tavanja se je znašel na poti med Peskom in Planinko.

Z vojakom nemške patrulje sta se srečala čisto na blizu, spogledala sta se in vojak se je obrnil in šel nazaj, Janez pa se je zavlekel v mlado hosto na mislinjsko stran proti Komisiji. Dr. Zmago se je v tehniko zatekel z nekaj bolniki in osebjem in takoj so zopet odšli iskati razkropljene ranjence. Našli so Janeza in ga prinesli v tehniko. Ležal je v bolečinah in potrpežljivo, milo tarnal. Dr. Zmago je rekel, da se zdravi tudi s kamilicami in z dobro besedo, ker pač ni bilo zdravil. Ko sem v začetku oktobra prišel v

April 1945; od leve proti desni: Miklavžev Joža, Jože Gracer (kurir tehnike "Sove"), Ivan Seljak - "Čopič", Janez Vadlan (kurir komandanta Tomšičeve brigade "Mihe"), dr. Janez Stanonik - "Maks" (vojni dopisnik v Bračičevi brigadi)

tehniko, sva z Janezom spala na pogradu in okoli božiča je že šel z nami v dolino.

Opisani dogodek, kakršnih ni bilo malo, je značilen primer, kako v grozotah vojne lahko zasije čut za sočloveka.

V tehniko je po službeni dolžnosti večkrat prišel Janez Perovšek - "Pelko". Konec januarja ali v začetku februarja 1945 je prišel z njim dr. Heli Modic. Bil je obut v levi škorenj, na desni nogi pa je imel razpadel čevljev. Na poti v Mislinjski graben sta na soncu počivala in se sezula, pa je okoli njiju "zaropotalo" in desni škorenj je ostal na robu gozda. Čevljar v Mislinji mu je naredil nov par škornjev. S Šrimpfom in Bezlajem je prišel tudi župnik Šmon, vendar le za krajši čas.

Janez Perovšek - "Pelko", letnik 1921, je po vojni diplomir

ral na agronomski fakulteti v Zagrebu. Vsa Perovškova družina iz Šmarja - Sapa, je bila od leta 1942 v ilegali. Pelko je bil najprej komisar Levstikove brigade, od leta 1944 pa do osvoboditve maja 1945 pa vodja propagandnega oddelka štaba IV. operativne cone na Štajerskem. Po diplomi leta 1951 je delal v oblastnih organih kmetijstva in v kmetijskih pospeševalnih službah. Sodeloval je v strokovnem gospodarskem tisku in Naših razgledih, do upokojitve pa je bil direktor Ljubljanskih mlekar. Bil je rojen propagandist, dober govornik, pevec in organizator.

Konec februarja 1945, po velikih hajkah in naporih v Tomšičevi brigadi, je ostala moja sestra

Geli - "Angelca", poročena Šetina, v Miklavžu pri Mislinji, nato pa za nekaj dni pri bratrancu župniku Stefanciosi v

Šentilju. Zaradi skoraj stalne prisotnosti nemških patrolj iz Mislinje se je umaknila najprej k Vodovnikovim, nato pa k nam v tehniko do vpoklica v štab IV. operativne cone aprila 1945. Že prej in pri nas v postojanki smo ji zdravili zagnojen kazalec. Pri kmetu Miklavžu smo dobili domače zdravilo za te namene - smrekovo smolo, kuhano na olju in po vsakodnevnem previjanju in mazanju se je prst v nekaj tednih pozdravil. To mazilo ali gosto tekočino smo uporabljali tudi za zdravljenje ozeblin, ki sta jih imela Franc Šrimpf - "Perun" in Janez Stanonik - "Maks".

Dr. Janez Stanonik - "Maks", vojni dopisnik v Bračičevi brigadi, je leta 1949 diplomiral iz angleščine in nemščine na ljubljanski filozofski fakulteti, leta 1954 je doktoriral

iz nemške srednjeveške literature, leta 1959 pa opravil habilitacijo iz ameriške literature.

Dr. Janez Stanonik opisuje svoje bivanje v tehniki "Sovi" takole:

"Aprila 1945, zadnji mesec druge svetovne vojne, sem prebil v tehniki "Sovi". Po hudih zimskih mesecih, ko sem delal kot vojni dopisnik pri Bračičevi brigadi, sem se v začetku marca 1945, v soglasju s štabom brigade, bolan in izčrpan zatekel h kmetom nad Mislinjo. Za dalj časa so me sprejeli Vodovnikovci. Njihova gostoljubnost me je v teh težkih časih reševala. Ko pa so ob koncu marca Nemci začeli veliko hajko po zapadnih pobočjih Pohorja, je postalo moje bivanje pri Vodovnikovih zame in za moje gostitelje prenevarno. Umaknil sem se v tehniko "Sovo", postavljeno v gosto poraslih strmih smrekovih gozdovih pod vrhovoma Rogle in Planinke. Zaradi odprtih ran - ozeblin - sem imel noge hudo nabrekle, skoraj nepokretne. Geli, sestra Iva Marina, s katerim sem se poznal že iz gimnazijskih let iz Celja, me je skušala ozdraviti z obliži sveže kuhane smrekove smole, vendar so se rane zacelile šele pozno jeseni 1945.

Dr. Heli Modic, rojen leta 1906, je diplomiral na pravni fakulteti v Ljubljani leta 1930, doktoriral pa leta 1938. Po nemškem ujetništvu se je priključil NOV in opravljal razne upravne in politično - svetovalne funkcije v štabih večjih operativnih enot. Po osvoboditvi je bil predsednik vrhovnega sodišča Slovenije in minister za pravosodje.

V tehniki smo po radiu spremljali vesti o vedno hitrejšem razpadu tretjega raiha ter napeto pričakovali umik nemške fronte preko našega ozemlja. Prve dni maja 1945 je poslal Janez Perovšek iz štaba IV. operativne cone v "Sovo" povelje, da naj se vrnem v Bračičevo brigado. V pismu sem imenovan "Maks". To ime sem namreč uporabljal kot vojni dopisnik. Ponovno sem se priključil Bračičevi brigadi na Graški gori. Brigada je preko Črne krenila na Koroško. Na vrhovih Obirja smo zvedeli za nemško kapitulacijo. Naslednji dan smo se spustili v vas Galicijo in ob Dravi nadaljevali pot v Celovec."

Se nadaljuje

* 1907
+ 1999

IVAN PAČNIK

V častiljivi starosti, 92 let, nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedi in pradedi Ivan Pačnik iz Spodnjega Razbora.

Rodil se je 20. 12. 1907 leta kot peti otrok med tremi brati in petimi sestrami, izmed katerih živi še samo ena, najmlajša Magda. Ker je bil delaven in dober, sta ga starša določila za naslednika 64 ha velike in strme kmetije. S tem je prevzel tudi veliko skrb in odgovornost.

Po končani osnovni šoli se je šel učiti tkalstva, saj je bilo v tistih časih domače platno zelo cenjeno. Te obrti je potem izučil tri svoje fante.

V Pačnikovi družini so bili vsi "muzikalični" in dobri pevci. Ivan je igral harmoniko, brat Lenart pa klarinet, vsi pa so bili tudi cerkveni pevci. Ivan je pel na koro kar 60 let. V zahvalo so mu pevci za njegovo 90 letnico poklonili sliko novih orgel v razborski cerkvi.

Da bi uspešno gospodaril, si je izpod šmihelskih planin pripeljal pridno in dobro življensko sopotnico Podfarško Treziko, ki jo je čisto po naključju srečal pod zorečo češnjo na Grilovi kmetiji v Zavodnji, kjer je bila tudi lepa nedelja. Bila je ljubezen na prvi pogled, ki ju je naslednje leto, 16. maja 1938 pripeljala v zakon, ki je trajal celih 60 let.

Kmalu po poroki je moral Ivan pogosto hoditi na orožne vaje. Pričela se je druga svetovna vojna. Nemci so ga ujeli in ga odpeljali v ujetništvo, kjer je moral 13 mesecev delat na veliki kmetiji Faling Baster v mestu Hanover. Od tu se je srečno vrnil domov, kjer pa ga je čakala druga nevarnost. Med bitko med Nemci in partizani na dvorišču kmetije ga je konj ranil v nogo. Zaradi tega ni mogel v partizane, pomagal pa je s prevozi ranjencev in hrane. Pomagati je moral tudi Nemcem, če so zahtevali kakšen prevoz.

Vojna se je srečno končala za vso družino.

Tudi nekaj let po vojni je bilo še hudo, ker je bila obvezna oddaja živine, lesa, masti, kupili pa nekaterih stvari sploh ni bilo mogoče.

Ivan je imel vedno rad konje. Z njimi je dolga leta fural les doma, sosedom, pa tudi s Plešivca na žago v Suhi dol in potem v Slovenj Gradec. Z njimi je prevažal tudi bolnike v bolnico, pogrebce k pogrebnem ter svate h porokam, skratka vse, kar je bilo potrebno.

Takrat so na kmetijah delali še vse ročno, njive pa so orali z živino. Čeprav je bilo težko živeti, je bilo tudi veliko lepih in veselih trenutkov. Na kmetijah je živelo več ljudi, ki so radi prepevali. Ivan je rad raztegnil svojo "frajtonarico" zvečer po opravljenem delu. Verjetno sta ga kljub vsem naporom dobra volja in humor držala čilega tako dolgo.

V zakonu se jima je rodilo 8 otrok. Ena izmed hčera je stara 4 leta tragično umrla leta 1945. To je bila za starše nepozabna in huda bolečina. Posvojila sta še dve mali deklici, Toniko in Ivanko Potočnik.

Pred 23 leti je predal svoje posestvo hčerki Mileni in zetu Francu. Pomagal jima je po svojih močeh in v slogi so dobro gospodarili. Obnovili so vsa poslopja in povečali čredo.

Leta 1987 sta Ivan in Terezika praznovala zlato poroko, decembra 1997 pa je oče praznoval 90 letnico, lani, 11. julija pa sta praznovala biserno poroko. Na tej slovesnosti se je še tako dobro počutil, da si nihče ne bi mislil, da se bo njegova pot tako hitro končala. Ohranili ga bomo v lepem in spoštljivem spominu, saj smo se od njega naučili veliko lepega in dobrega.

Za njim žalujejo: žena Terezija, 7 otrok, Fanika, 20 vnukov in 18 pravnukov ter sestra.

OČETU V SPOMIN

Napisala bi rada pesem,
očetu mojemu v spomin.
Življenje njih se je končalo,
pod težo hudih bolečin.

Je dolgo bilo njih življenje,
ves čas delo in trpljenje.
Nasmeh, poštenost in zvestoba,
spremljala jih je do groba.

Za nauke, ki ste mi jih dali,
hvala vam iz srca,
za vsa vaša dobra dela,
Bog naj vam plačilo da'.

Spominjamo se vas v molitvi,
v mislih vidim vaš obraz,
hvala vam predragi oče,
kar pretrpeli ste za nas.

Mihaela LENART

* 1928
+ 1999

ANDREJ ZAJAMŠEK, P.D. RUDAF

Kakor mora kloniti vsako drevo, je usoda presekala nit življenja tudi Andreju Zajamšku, po domače Rudafu. Čeprav je dalj časa bolehal, nas je njegova smrt vseeno pretresla in presenetila. Njegovo življenje se je začelo 26. januarja 1928 na Lipnikovi domačiji na Selovcu. Mladost je preživljal v slogi z bratom in sestrami. Osnovno šolo, do petega razreda, je obiskoval v Sentjanžu, nato pa še dve leti meščansko šolo v Slovenj Gradcu, ki pa jo je moral prekiniti zaradi pomanjkanja denarja.

Vojaški rok je služil štiri leta. Ko se je vrnil domov, ni ostal na kmetiji, čeprav je kazalo, da bo on nasledil očeta. Odločil se je za samostojno življenje z Zdihovo Slavko. Poročila sta se leta 1954 in se preselila na Rudafovo kmetijo, ki jo je Slavka dobila za doto. Tu pa sta morala trdo prejeti za delo, saj so bila vsa poslopja dotrajana. Najprej sta obnovila gospodarsko poslopje, nato pa še hišo v dveh delih tako, da so vsa poslopja zaključena celota lepe kmečke domačije.

V zakonu so se jima rodili trije otroci, hčerka Marija in sinova Andrej in Franjo. Skrbno sta jih vzgajala v prijetnem, toplém domu.

Ker denarja ni bilo nikoli v izobilju, je Andrej vsa dela pri gradnji hiše, od zidarskih, tesarskih, krovnih in mizarskih del opravil sam. Bil je samouk, vendar je pri marsikaterem delu prekosil tudi pravega mojstra. Izdeloval je sode, bil je kolar pa tudi kovač, skratka, katerega koli opravila se je lotil, ga je uspešno opravil. Prav zato so ga ljudje poznali daleč naokrog. Naredil je tudi lepo število ostrejših hiš in gospodarskih poslopij, pa še marsikaj drugega.

Tako je teklo življenje dalje, otroci so odraščali in od doma sta najprej odšla Marija in Andrej in si ustvarila svoji družini. Sin Franjo je ostal doma.

Rudolfova kmetija ne bo ostala osmljena in prazna, saj se na njej poraja nov rod mladih Zajamškov. Dom bo ostal trden, urejen in napreden, da bo služil še nadaljnim rodovom. To pa je tudi Andrejeva zasluga, saj je svoje otroke vzgajal v ljubezni, slogi in odgovornosti za opravljen delo in dejanja.

Andreja bomo vsi, ki smo ga poznali, ohranili v trajnem spominu, najbližji in sorodniki pa ga bodo močno pogrešali.

Ferdo KNEZ

ZAHVALA

Nikakor ne moremo dojeti krute resnice, da ni več med nami dragega

ANDREJA ZAJAMŠKA P.D. RUDAF

iz Selovca

Hvala sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje, sveče in izrazili sožalje. Iskrena hvala dr. Francu Hebru za obiske na domu in lajšanje bolečin v najtežjih trenutkih. Zahvala gospodu župniku za opravljen pogrebni obred in darovano pogrebno mašo. Hvala godbi na pihala Sentjanž in cerkvenim pevcem iz Sentjanža ter govorniku Viktorju Levovniku za poslednje slovo. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Slavica, hčerka Marija, sinova Andrej in Franjo, zet, snahi in vnuki.

* 1913
+ 1999

MARJETA SLEMIK,
p.d. Graščakova mama

Zdaj mirno spiš, predraga naša mama, saj vse življenje za nas si ti garala, vse kar imela, nam si dala, zato ti kličemo: "hvala, mama, hvala!"

V najlepšem pomladnem času, ko se vse prebuja in zacveti, diši, so prišli nad nas črni oblaki, oblaki žalosti.

Po nekaj mesecih neizprosne bolezni je v 87 letu življenja za vedno zaspala naša ljuba mama, babica in prababica Marjeta Slemnik, po domače Graščakova mama iz Starega trga.

Rodila se je 21. februarja 1913 leta pri sv. Petru na Kronske gori v Otiškem vrhu. Njena življenska pot ni bila lahka, saj je morala že kot sedem letno dekletce oditi od svoje mame po svetu za kruhom. Najprej je bila pastirica pri raznih "bajtarjih" in pri velikih kmetih, pozneje pa je bila dekla pri kmetih ter služkinja in gospodinjska pomočnica pri najvišji gospodi v Slovenj Gradcu.

Leta 1941 se je poročila na majhno, popolnoma izčrpano Graščakovo kmetijo. Ni ji bilo težko prijeti za vsako kmečko delo, hudo pa je bilo, ko je morala izčrpana od dela na polju, opečena od sonca, še po vodo skoraj kilometer daleč, ko je še ni bilo v hiši. V vsaki roki je nesla eno posodo vode, da je potem lahko kuhala. Na kmetiji takrat še ni bilo nobenega stroja, poslopje pa je bilo v ruševinah, vendar se vsega tega ni ustrašila; delala je dan za dnem, od zore do mraka, pa še v noč.

Med drugo svetovno vojno so ji Nemci odpeljali moža Ivana in ostala je sama za vsa dela, otroci pa smo bili takrat še prema-
jlni za kakšno pomoč. Oče je imel srečo in je čez nekaj mesecev pobegnul iz nemškega ujetništva ter se vrnil domov. Doma sta potem skupaj delala na kmetiji in doživljala vojno ter upala, da se bo enkrat končala.

Še kot majhen otrok sem zelo zbolel, da niso upali več v ozdravitev, mati pa je molila in naredila vse, da sem ozdravel. Ko ji je umrl mož, je bilo meni 25 let. Ostala sva sama in moral sem si poiskati ženo, materi pa snaho, da si je lahko nekoliko oddahnila od dela. Kljub temu njene drobne, pridne roke niso dale miru. Delala je in delala, skrbno in natančno, vse dokler je bolezen ni priklenila na posteljo.

Čeprav sem sledil njeni natančnosti, je še vedno preverila, ali je vse prav. Bila je res skrbna mama, vsega spoštovanja vredna. V poštenju veri in ljubezni je vzgajala tudi nas tri otroke.

Kar 55 let je z velikim veseljem in ljubeznijo skrbela za cerkev na gradu v Starem trgu v Slovenj Gradcu.

Še bi lahko pisal, a žal, ne morem več, saj je najtežje pisati poslovilne besede svoji mami.

Iskreno se zahvaljujem dr. Pečniku in zdravstvenemu osebju slovenjegraške bolnišnice za zdravniško pomoč, gospodu župniku Petru Leskovarju iz Slovenj Gradca za lepo opravljen pogrebni obred, za sveto mašo v Slovenj Gradcu in na gradu v cerkvi sv. Pankracija in za vse tolažilne besede, gospodu župniku Jožetu Vizjaku za sožalni telegram iz Maribora, vsem za pisno in izrečeno sožalje ter vsem, ki ste na kekeršen koli način pomagali. Hvala tudi njeni najljubši prijateljici Fani ki za plačane sv. maše.

Žalujoci sin Milan, snaha Majda ter vnuka Robi in Simon.

* 1930
+ 1999

FRANC KNEZ,
p.d. OSOJNIK

Med dnevom in nočjo je vpeto naše življenje in kar prehitro mine čas, ki je namenjen živim bitjem. Ta odmerjeni čas je v vseh primerih ob smrti bližnjih prehitro minljiv. Kruta, zaradi potrpežljivosti umrlega in zaradi nerazpoznavnosti prepozno ugotovljena bolezen je že v letu 1991 pričela iztekati življenje Francu Knezu – Osojnikovem Francu iz Bistre. Po prvih ugotovitvah bolezni pljuč se je zdravstveno stanje le še slabšalo, iz leta v leto, iz dneva v dan. Zaman so bila upanja, trud, vera in tolažba bližnjih, prijateljev in znancev. Vsi se bomo spomnili predvsem zadnjih treh mesecev, spomnili se bomo tega skoraj nečloveškega boja z bolečinami in v teh težkih trenutkih smo se zavedali, da dostikrat tudi upanje, vera, želja in medicinsko znanje niso dovolj za ozdravitev.

Franci se je rodil kot prvorojenec Jožefu in Amaliji Knez, 28. 11. 1930 na precej veliki Osojnikovi kmetiji v Bistri. Na veliki, urejeni kmetiji je bilo prostora in hrane še za več otrok, tako da je imel Franci še štiri sestre in brata. Navezanost na kmetijo, na gozd in njive, ljubezen do vsega živega, so bili staršem vodilo, ki je določilo, da bo prav on gospodar na Osojnikovi kmetiji. Ni mu bilo dano, da bi si ustvaril lastno družino, rad pa je imel veliko ljudi, ki so se pri njem ustavili, ga prišli obiskat ali pa drugače prišli z njim v stik. Rad se je pogovoril bodisi o delu na kmetiji, o gozdu, o naravi nasploh, pa tudi aktualna dogajanja mu niso bila tuja.

Ob dolgih zimskih večerih in predvsem v zadnjih, bolehnějšíh letih so mu krajšale čas knjige. Pomagale so mu pozabljati na bolečine in z njimi je vzdrževal določen stik z okolico, ko so mu pešale življenjske moči in je bil veliko časa vezan na bolnišnično ali domačo sobo.

Izčrpanost in pešanje sta ga privedla do tega, da je leta 1992 ponudil gospodarjenje na kmetiji sorodnikoma Adiju in Anici Pavše. Na kmetiji sta pričela gospodariti tako, kot si je želel in na kmetijo je postajal zmeraj bolj ponosen. Skupno življenje je temeljilo predvsem na medsebojnem spoštovanju, medsebojnem upoštevanju, zaupanju in misel, da živi v družini s katero se razume, mu je dajala dodatnih moči.

Pa kljub temu, življenje je kruto in ne izbira. Ponarodela pesem lepo izraža Francijeva zadnja razmišljanja:

Ne jočite ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
In večni mir mi zaželite

Franci, pogrešali te bomo, pogrešali bomo tvojo ljubezen do narave, pogrešali bomo tvojo navezanost na zemljo, predvsem pa bomo pogrešali tvoje prijetne življenjske vrline, tvojo nesebičnost, skromnost, poštenost, iskrenost, navsezadnje pa tudi tvoje prijetne besedi.

Hvala ti za vse, kar si dobrega storil za sorodnike, prijatelje ali za naključne znance in naj ti bo lahka koroška zemlja, ki ti je prinesla veliko lepih časov, žal, pa tudi gorja.

Janez ŠVAB

* 1930
+ 1999

PAVLA PIKL

Letos aprila se je iztekla življenska pot naše nekdanje sodelavke Pavle PIKL, ki je vso svojo delovno dobo preživela med dravograjskimi gozdarji.

Pred nekaj leti mi je, morda bolj za šalo kot zares, dejala, da ji moram na njenem pogrebu jaz vzeti slovo. Nisem pričakoval, da se bo to res tako kmalu zgodilo.

Velikonočna nedelja, 4. aprila 1999 bo svojem pokojne Pavle ostala v trajnem, žalostnem spominu. Nenadoma so ostali brez žene, mame, babice. Praznina je ostala v njihovih domovih, pogrešali pa jo bomo tudi znanci iz bližnje in daljne okolice.

Pavlina življenska pot se je začela 21. januarja 1930 na Muti. Otroška in dekleška leta je preživljala v Dravogradu, kjer je obiskovala tudi osnovno šolo. V Slovenj Gradcu je končala meščansko šolo in se potem leta 1949 zaposlila na Gozdni upravi Dravograd. V gozdarstvu je bila zaposlena vse do starostne upokojitve leta 1989 s skoraj 40 leti delovne dobe. Za svoje dolgoletno plodno in vestno delo v gozdarstvu kot tajnica je prejela pohvalo in priznanje podjetja.

Ko človek prehaja v zrelejša leta, začuti potrebo po lastnem domu in željo po družini. Pavla je spoznala Ivana Pikla in se z njim poročila leta 1950. V zakonu sta se jima rodila sin Boris in hčerka Helena. Družina pa je zahtevala skrb in odrekanje. To sta Piklova zmogla in življenje je teklo dalje. Se mlada sta začela graditi hišo na Podgradu in družina se je vanjo vselila 1965 leta. Živeli so v slogi in spoštovanju drug do drugega. Idila bi lahko trajala še dolga leta, če ...

Pavla je začela bolehati na srcu 1990 leta in od takrat dalje težave niso ponehale.

Krajani Podgrada in tudi širše okolice smo Pavlo poznali kot skromno in mirno ženo. Poznali so jo številni gozdni posestniki, ki jim je pomagala z različnimi informacijami, prošnjami in drugimi uslugami, ko so prihajali k njej v pisarno.

Vsi, ki smo Pavlo poznali, jo bomo ohranili v trajnem spominu, močno in še dolgo pa jo bodo pogrešali njeni najdražji.

Ferdo KNEZ

ZAHVALA

Ob smrti

IVANA PAČNIKA, Šašlovega očeta,

se domači zahvalujemo vsem, ki ste nam stali ob strani in nam pomagali v teh težkih trenutkih. Posebna hvala Miri Kotnik, sosedom, pevcem, izvajalcu Tišine, duhovnikom: Leopoldu Koratu, Janezu Zupancu, dekanu Tinetu in Tonetu Potočniku ter govornikom Ivanu Glasenčniku in Anici Meh. Lepo se zahvaljujemo za pomoč pogrebnemu zavodu iz Mislinje.

Vsem še enkrat najlepša hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Dom je prazen,
dom je tih.
Če bi solza te zbudila,
ne bi krila te gomila.

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, stare mame in sestre

MARIJE VERBOTEN

iz Srednjega Doliča,

se iskreno zahvalujemo vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti ter ji darovali vence, cvetje, sveče in za svete maše. Hvala vsem sosedom Sedovnikovim, Javornikovim, Pogladičevim, Vetrhovim, Pirnikovim, Repoluskovim in Gornjemutnikovim, ki so nam kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih. Hvala zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka slovenjegraške bolnišnice, govorniku za izrečene besede slovesa, šentflorjanskim pevkam za zapete žalostinke ter gospodu župniku Mirku Horvatu za pogrebni obred. Hvala tudi pogrebni službi Jerneja Zaveršnika iz Sentilja pri Mislinji ter Gasilskemu društvu Dolič.

Žalujoči: mož Bernard, sin Janko in hčerka Romana z družinama ter sestra Pepca.

ZAHVALA

Ob tihem, vendar neizmerno bolečem odhodu drage žene, mame in ome

PAVLE PIKL

iz Dravograda Pod gradom

se iskreno zahvalujemo vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in sveče, izrazili sožalje ter se poklonili njenemu spominu.

Iskrena hvala zdravnici dr. Lasič za hitro intervencijo, zahvala gospodu župniku za opravljen pogrebni obred in za darovano pogrebno mašo. Zahvaljujemo se godbi na pihala Sentjanž, moškemu pevskemu zboru "Rek Stanko" in govorniku za poslednje slovo.

Vsem še enkrat prav iskrena hvala.

Žalujoči: mož Ivan, hčerka Helena, sin Boris, snaha, zet in vnuki.

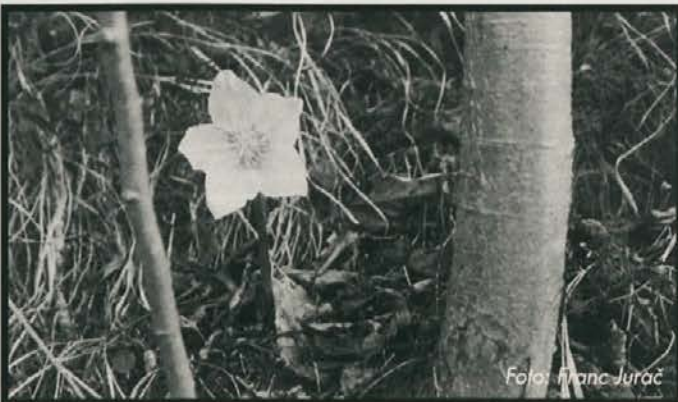

Foto: Franc Jurac

Ostali so sledovi tvojih pridnih rok,
a v srcu bol in jok.

V SPOMIN

Minilo je leto dni, od kar nas je zapustil dragi mož, oče in dedek

FRANC STRMČNIK iz Legna

Prebudila se je pomlad in z njo cvetlice, ki si jih tako ljubil in negoval.

Vsi te močno pogrešamo, tvoj vedri obraz, odločen korak, tvojo toplo delovno dlani, prijazno besedo in tvoj večni nasmeh.

V naših mislih si še tako močno prisoten, da te večkrat prav telesno občutimo in vemo, da si še vedno med nami in nas imaš rad, kot imamo mi tebe.

Močno te pogrešamo.

Hvala vsem, ki stojite ob njegovem grobu, mu prižigate lučko in se ga spominjate...

Žena Tončka, hčerki Bojana in Irena z družinami.

V SPOMIN

22. junija bo minilo leto dni, od kar se je končala življenska pot dragega očeta, sina, brata in strica

MARKA OGRIZA iz Zgornjega Legna 45.

Oblaki prekrili so nebo,
ko solza zastrla je oko,
ko prišel je dan,
ki odnesel tvoj smeh je drugam,
dan, ko spoznali smo vsi,
da "med nami te več ni".

Solza utrne se iz oči,
srce še upa,
slišati tvoj glas si želi.
Nekje globoko v nas še upanje tli,
ker resnica preveč boli
"med nami te več ni".

Zašepetal bi vetru,
zaklical v goro,
vrni nam brata, strica, očeta.
A v daljavi šumenje gozdov
glas roditeljev:
"Vrni se sin, pridi domov!"

Bolečina je ostala,
žalost v srcu za vse dni,
a živel boš ti med nami
in s teboj spomini vsi.
Za vse trenutke tvoje z nami
"Marko, hvala ti".

Žalujoci

* 1928
+ 1999

ADAM ROŠER

Vse prehitro in mnogo prezgodaj je umrl Adam Rošer, gospodar Križanove kmetije v Završah nad Mislinjo. Šestega julija leta 1928 se je pokojni Adam rodil na Pačnikovi kmetiji na Tolstem Vrhu pri Mislinji, kjer je imel še pet sester in tri brate.

Svoja otroška in pozneje mladostna leta je preživel na domači kmetiji, leta 1959 pa se je poročil s Kanovnikovo Terezijo, s katero sta nekaj let živela na Kanovnikovi kmetiji. Leta 1964 pa sta na Završah nad Mislinjo kupila Križanovo kmetijo, na kateri sta pričela gospodariti.

Za obnovo kmetije sta vložila mnogo truda in dela, da sta najprej sodobno uredila gospodarsko poslopje, za tem pa še zgradila stanovanjsko hišo. V zakonu so se jima rodili trije sinovi: Drago, Adi in Toni, vse pa sta vzgojila v pridne in poštene ljudi.

Pokojni Adam pa ni bil samo kmet. Mojstrsko je obvladal delo tesarja in kot "cimperman" je pomagal postaviti nešteto gospodarskih poslopij v bližnji in daljni okolici. Tako kot njegovi trije bratje Franc, Leopold in Jože, pa je bil tudi Adam strokovnjak za obdelavo lesa in za izdelovanje raznega orodja.

Med sosedi in prijatelji je bil cenjen in spoštovan. Vsakomur je rad pomagal in nikoli ni poznal odklonilne besede. Njegova vse prezgodnja smrt ni prizadela samo domače. Pogrešali ga bodo mnogi, zlasti tisti, katerim je tako ali drugače veliko pomagal. Takega kot smo poznali, gospodarja Križanove kmetije Adama Rošerja, ga bomo ohranili v lepem in trajnem spominu. Naj mu bo lahka domača zemlja!

F.J.

V SPOMIN

MORI TIT - OČKO 1989 - 1999

28. junija mineva deset let, od kar nam je kruta usoda za vedno vzela našega, nadvse ljubljenega moža, očeta, dedka, pradedka in prapradedka Titusa Morija, Očkovega očeta iz Goriškega vrha nad Dravogradom.

Čeprav je zamrl njegov sproščen nasmeh, ostaja z nami v naših mislih. Ostaja spomin, njegova podoba nas spremlja vedno in povsod.

Tako prazen je naš dan brez njega. Še vedno upamo, da se bo zdaj, zdaj prikazal. Ko se zvečer vse umiri, ko vse potihne, ko se zunaj oglašajo samo še črički, takrat ponovno zareže v naših srcih spoznanje, da ga ne bo nikoli več.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in z lepo mislijo nanj stojite pri njegovem grobu in s prižgano svečko počastite njegov spomin in nam lajšate bolečino.

Z bolečino v srcu vsi njegovi!

	RAZVEDRILLO		TEN KOŽE	ČLOVEK, KI SE LEPO VEDE	LADIJSKA PROSTORNINA			
	IZLOČEK ŽELEZ							
	KDOR OBDELUJE ZEMLJO							
	MEŠANA OPOJNA PIVAČA	JUHA Z MESOM	MESTO V ZAHODNI NEMČIJI	JANKO IN ... GORSKI REŠEVALNI COLN				
KEMIČNA PRVINA PODOBNA ŽELEZU					PRVA IN ZADNJA ČRKA ABECEDE KISIK			
IZBOČENE NOSILNE KONSTRUKCIJE					OSEBNI ZAIMEK			
GORA V JULJIH					PRIOSTREN KOS ŽELEZA	KULTURNA RASTLINA	POKRIT	UOKVIRJENA SLIKA
KONIČAST IZRASTEK				VEČ ZDRUŽENIH STVARI OBLIKA POMOŽNEGA GLAGOLA				
EINSTEIN ALBERT			POSODA ZA SERVIRANJE SAŠA VEGRI					
LITER		RAVNODUŠEN AMPER						
INDONEZJSKI OTOK				POLITIČNO VOJAŠKA ZVEZA				

SREČANJE ODRASLIH FOLKLORNIH SKUPIN V SLOVENJ GRADCU

GORAZD MLINŠEK, dipl.inž.gozdarstva

Folklor je sestavni del kulturnega življenja v določenem kraju ali območju. Ohranjanje folklorne dediščine v današnjem divjem času, ko je človek pod stalnimi stresi in pritiski, dobiva vse večjo veljavo. Morda se tega pri nas še ne zavedamo dobro, zunaj naših meja ima ohranjanje starih običajev dedijev in bic že tradicionalne vrednote.

Tudi v Koroški regiji so še posamezniki in posamezne skupine kulturnih zanesenjakov, ki žele ohranjati stara kulturna sporočila našim mladim. Da je to res, smo se lahko prepričali, če smo se udeležili "Srečanja folklorne skupine Koroške" 12. maja letos v Slovenj Gradcu. Nastopile so štiri odrasle folklorne skupine.

Folklorna skupin "Rej" iz Šmartnega pri Slovenj Gradcu nam je predstavila plese iz Podjune in Ziljske doline. Te plese so plesali tudi naši kmetje.

Plesalke in plesalci folklorne skupine "Gozdar" so zapeli in zaplesali tako kot nekoč okoli Florjanovega, ko so fantje pobirali jajca. Spoznali smo lep ljudski običaj - jajčarijo iz okolice Črne. fotografija 2

Kako so trli in predli lan in se po naporsem delu tudi zabavali, so nam predstavili člani folklorne skupine "Luka Kramovc" iz Šentanela. foto 3

Kakšna je bila domača gauda ob raznih praznikih, ko je tudi končano delo - steleraja, ličkanje, teritev in preja itd. - imelo prazničen pomen, smo si lahko ogledali ob nastopu folklorne skupine "Pastirji" iz Podgorja pri Slovenj Gradcu. fotografija 1
Prijeten je bil tudi kulturni večer, poln plesnih korakov, ljudskega petja in igranja na najrazličnejše ljudske instrumente. Zal vam je lahko, da se niste udeležili tega srečanja. Vredno bi ga bilo ponoviti v kakšnem drugem kraju. Če pa ne, pa vas že zdaj neuradno vabim na srečanje folklorne skupine Koroške drugo leto, ki bo po vsej verjetnosti na Ravnah na Koroškem.

ZA RAZVEDRILLO

KARIKATURA

"Slovenski cvet v evropskem cvetličnem loncu!"

SREČANJE FOLKLORNIH SKUPIN KOROŠKE

Slovenj Gradec, 12. maj 1999

1. Preden so zaplesali Podgorčani, so nam zapele še njihove plesalke folklorne skupine.

2. Dobro so se odrezali Črnjani, zato "gasilska" slika z vodjo folklorne skupine in predsednikom kulturnega društva Gozdar ni odveč.

3. Tudi šentanelške dečve in pobi so po končanem nastopu z veseljem stopili pred fotografa.

Foto: Prošt

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC**

T R G O V I N A

LES

**SPECIALIZIRANA TRGOVINA
ZA OSKRBO GOZDARSTVA**

**SLOVENJ GRADEC, Cesta na Štíbuh 1
Telefon 0602/501 620, faks 0602/42 684**

**RADLJE (Dvorec), Koroška cesta 68
Telefon 0602/71 423, faks 0602/71 239**

rokavice - gumi
rokavice - gozdarske
obleka gozdarska
škornji gumi s filcem
čevlji gozdarski
čevlji gozdarski lažji

drsnik komplet
meter gozdarski 15m
veriga vlečna 2 m
vrv jeklena Ø 10 mm
vrv jeklena Ø 12 mm
zagozda

svečka
meč Oregon
veriga 28 Z
veriga 32 Z
pila Ø 4,8 mm

motorna žaga
JONSERED 2054
motorna žaga
JONSERED 670
motorna žaga
HUSQVARNA 254 xp
motorna žaga
HUSQVARNA 268
olje za mešanico
olje za verigo (4l)

**SMO POOBLAŠČENI PRODAJALEC IN SERVISER
MOTORNIH ŽAG JONSERED
IN MOTORNIH ŽAG, KOS IN KOSILNIC:
HUSQVARNA, STIHL, JONSERED
Plačilo na obroke,
oziroma kompenzacija z lesom**

